

Sprawozdanie
z działalności FWPN
za rok

20
25

FUNDACJA WSPÓŁPRACY
POLSKO-NIEMIECKIEJ
STIFTUNG
FÜR DEUTSCH-POLNISCHE
ZUSAMMENARBEIT

PL

Spis treści

- 2 Wstęp
- 5 O Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej
- 8 Forum Polsko-Niemieckie 2025
- 14 Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej i polsko-niemieckie wsparcie na rzecz Ukrainy
- 16 Stypendia dziennikarskie dla dziennikarek i dziennikarzy oraz korespondentek i korespondentów wojennych z Ukrainy
- 17 Forum Bezpieczeństwa Kultury Ukrainy w Berlinie
- 18 Konferencja Kyiv Dialogue „Odporność i reformy na Ukrainie w czasie wojny: Rola samorządu lokalnego”
- 21 Punkt pobytowy dla uchodźczyń i uchodźców z Ukrainy w lokalu Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej
- 22 **Media, opinia publiczna**
- 24 Stypendia dziennikarskie FWPN 2025
- 25 „Młoda Redakcja” stron internetowych FWPN
- 28 **Edukacja**
- 30 PolenMobil w Niemczech 2025
- 32 Wystawa „Marienburg-Malbork 1945. Koniec i początek”
- 34 Konferencja „60 lat później: Pojednanie w czasach niepokoju”
- 36 Konferencja „60. rocznica wystosowania orędzia biskupów polskich do biskupów niemieckich (korespondencja pojednania)”
- 38 **Nauka**
- 40 XXI Polsko-Niemiecka Konferencja „Architektura ryglowa – wspólne dziedzictwo ANTIKON 2025”
- 42 **Kultura**
- 44 Spektakl operowy „Król Roger” Karola Szymanowskiego w Berlinie
- 45 Stypendium im. Albrechta Lemppa
- 47 Festiwal Łódź Wielu Kultur
- 49 Międzynarodowe Spotkania Teatrów Tańca w Lublinie
- 51 Między nami mówią Festiwal spraw polsko-niemieckich
- 54 **Społeczeństwo, gospodarka, środowisko**
- 56 Ogrody Polsko-Niemieckie w Parku Skaryszewskim w Warszawie
- 59 Barometr Polska-Niemcy 2025
- 62 Debaty w ramach cyklu Forum Dialog+ im. A. Godlewskiego
- 63 XVII Europejski Kongres Gospodarczy w Katowicach
- 64 „Koło Dyskusyjne Polska” Niemieckiego Towarzystwa Polityki Zagranicznej i FWPN
- 66 FWPN partnerem Warsaw Security Forum 2025
- 68 XXXII Kongres Niemiecko-Polskich i Polsko-Niemieckich Towarzystw w Bremie „Sąsiedztwo w środku Europy – nowe horyzonty”
- 71 Rozmowy o Niemczech
- 72 Debata „Wojna na Wschodzie – 1939–2025: Lekcje dla bezpieczeństwa Europy?”
- 73 Czytelnia/Leseraum
- 76 Sprawozdanie finansowe z działalności FWPN za 2025 rok
- 88 Rada FWPN, Zarząd FWPN
- 93 Zespół FWPN
- 94 Centrum Konferencyjne Zielna

Wstęp

Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej od lat realizuje swoją misję: wspiera wzajemne porozumienie między Polską a Niemcami oraz działa na rzecz dobrego klimatu w sąsiedzkich relacjach. Realizuje tę misję, udzielając dotacji na projekty zewnętrzne oraz prowadząc projekty własne lub wspólne ze swoimi partnerami.

Bardzo ważnym wydarzeniem organizowanym przez Fundację w 2025 roku było Forum Polsko-Niemieckie. Format, realizowany we współpracy z ministerstwami spraw zagranicznych obu państw, powrócił do kalendarza polsko-niemieckich konferencji po siedmioletniej przerwie. Pod hasłem „Wspólnota na trudne czasy” w dniach 4–5 czerwca w Berlinie spotkali się przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego z obu krajów. W 9 równoległych debatach tematycznych 70 panelistów i panelistek dyskutowało m.in. o gospodarce, bezpieczeństwie, przyszłości Unii Europejskiej, roli społeczeństwa obywatelskiego i znaczeniu kultury w relacjach polsko-niemieckich. Debaty cieszyły się dużym zainteresowaniem – wzięło w nich udział ponad 700 osób. Kolejne Forum Polsko-Niemieckie odbędzie się w czerwcu 2026 roku.

Wobec rosnącego zapotrzebowania na pogłębioną, merytoryczną dyskusję o relacjach polsko-niemieckich, jesienią 2025 roku Fundacja zainicjowała cykl debat publicznych pod nazwą „Rozmowy o Niemczech”. Docelowo mają się one odbywać nie tylko w Warszawie, ale także w innych miastach, zwłaszcza średniej wielkości, gdzie istnieje szczególna potrzeba dyskusji o współczesnych Niemczech. Spotkania będą organizowane we współpracy z Ministerstwem Spraw Zagranicznych i Regionalnymi Ośrodkami Debaty Międzynarodowej.

W roku 2025 przypadały ważne rocznice dla stosunków polsko-niemieckich: 60. rocznica ogłoszenia Memorandum Wschodniego Kościoła Ewangelickiego w Niemczech oraz 60. rocznica wystosowania orędzia biskupów polskich do biskupów niemieckich. Nawiązaniem do nich były – wspierane przez FWPN – konferencje zorganizowane w październiku przez Kościół Ewangelicko-Augsburski w RP w Warszawie oraz w listopadzie przez Papieski Wydział Teologiczny we Wrocławiu w ramach obchodzonego w tym mieście Roku Pojednania.

Od początku agresji Rosji przeciwko Ukrainie FWPN aktywnie angażuje się w działania na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i mediów w tym kraju. Ogromnym powodzeniem cieszy się, ogłoszony po raz pierwszy w marcu 2022 roku, program stypendiów dziennikarskich dla dziennikarek i dziennikarzy oraz korespondentek i korespondentów wojennych z Ukrainy. W 2025 roku do czwartej edycji programu zgłosiło się 195 osób i przyznano 37 stypendiów.

Fundacja wspierała również liczne inicjatywy na rzecz pogłębienia współpracy pomiędzy Niemcami, Polską a Ukrainą. Dobrym przykładem jest coroczna konferencja Kyiv Dialogue, organizowana w Berlinie, czy działalność warszawskiej Fundacji OBMIN, angażującej się w ochronę zasobów muzealnych na Ukrainie. FWPN od czterech lat udziela także bezpośredniej pomocy uchodźcom z Ukrainy, prowadząc dla nich punkt pobytowy w swojej warszawskiej siedzibie.

Jednym z istotnych zadań Fundacji jest wspieranie i promocja nauki języka polskiego w Niemczech. Na tym polu działa ciekawa inicjatywa o nazwie PolenMobil, prowadzona przez Niemiecki Instytut Spraw Polskich w Darmstadt. Samochody PolenMobil odwiedzają co roku kilkaset szkół w całych Niemczech, docierając do uczniów z interaktywnym programem o Polsce – jej historii, kulturze, języku i społeczeństwie. W 2025 roku projekt obchodził 10-lecie istnienia i należy do najważniejszych projektów edukacyjnych wspieranych przez FWPN.

W końcu 2025 roku nastąpiła zmiana w składzie organów FWPN. Rząd federalny powołał Markusa Reichela na członka Rady FWPN. Szczegółowe informacje o składzie organów Fundacji na koniec 2025 roku zamieszczone są na stronie 88 niniejszego sprawozdania oraz na stronie internetowej Fundacji:

<https://fwpn.org.pl/fundacja/gremia>

Pełne opisy wydarzeń, spotkań i konferencji organizowanych przez FWPN znajdują się w naszym rocznym sprawozdaniu publikowanym elektronicznie. Prezentujemy w nim zarówno projekty własne, jak i te realizowane we współpracy z naszymi partnerami. Interaktywny format PDF umożliwia bezpośrednie odwiedzanie stron internetowych partnerów oraz poszczególnych projektów. Szczegółowa lista projektów zewnętrznych oraz publikacji dofinansowanych przez FWPN w 2025 roku została opublikowana na stronie internetowej: <https://fwpn.org.pl/fundacja/sprawozdania/>

Życzymy miłej lektury!

Cornelius Ochmann,
dyrektor, członek Zarządu FWPN

dr hab. Sebastian Płóciennik
dyrektor, członek Zarządu FWPN

Warszawa, czerwiec 2026 roku ●

Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej

Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej wspiera dobre relacje między Polakami i Niemcami. Od 1991 roku dofinansowała ponad 17 tysięcy bilateralnych projektów i współtworzyła tym samym fundamenty porozumienia polsko-niemieckiego.

Misja i cele FWPN

Głównym zadaniem Fundacji jest wspieranie wartościowych polsko-niemieckich inicjatyw. FWPN wspomaga w szczególności: partnerstwa między instytucjami, projekty o charakterze edukacyjnym poszerzające wiedzę o Polsce i Niemczech oraz promujące języki polski i niemiecki, współpracę naukową, a także projekty kulturalne.

Fundacja jest także inicjatorem i realizatorem projektów – m.in. podróży studyjnych, programów stypendialnych, publikacji, debat. Zarówno poprzez dotacje, jak i poprzez projekty przez nią inicjowane, FWPN pragnie inspirująco oddziaływać na relacje polsko-niemieckie.

Projekty, w które angażuje się Fundacja:

- 1) podnoszą jakość tych relacji,
- 2) wypełniają istniejące deficyty,
- 3) zapewniają symetrię stosunków polsko-niemieckich,
- 4) otwierają Polaków i Niemców na wyzwania europejskie w kontekście naszych wspólnych doświadczeń.

Wnioski o dofinansowanie przyjmujemy online przez stronę internetową:
<https://fwpn.org.pl/dotacje/jak-uzyskac-dotacje/>

FUNDACJA WSPÓŁPRACY
POLSKO-NIEMIECKIEJ
STIFTUNG
FÜR DEUTSCH-POLNISCHE
ZUSAMMENARBEIT

Adresy FWPN

Główna siedziba FWPN
mieści się w Warszawie

FWPN

ul. Zielna 37
00-108 Warszawa
tel. +48 22 338 62 00
e-mail: fwpn@fwpn.org.pl

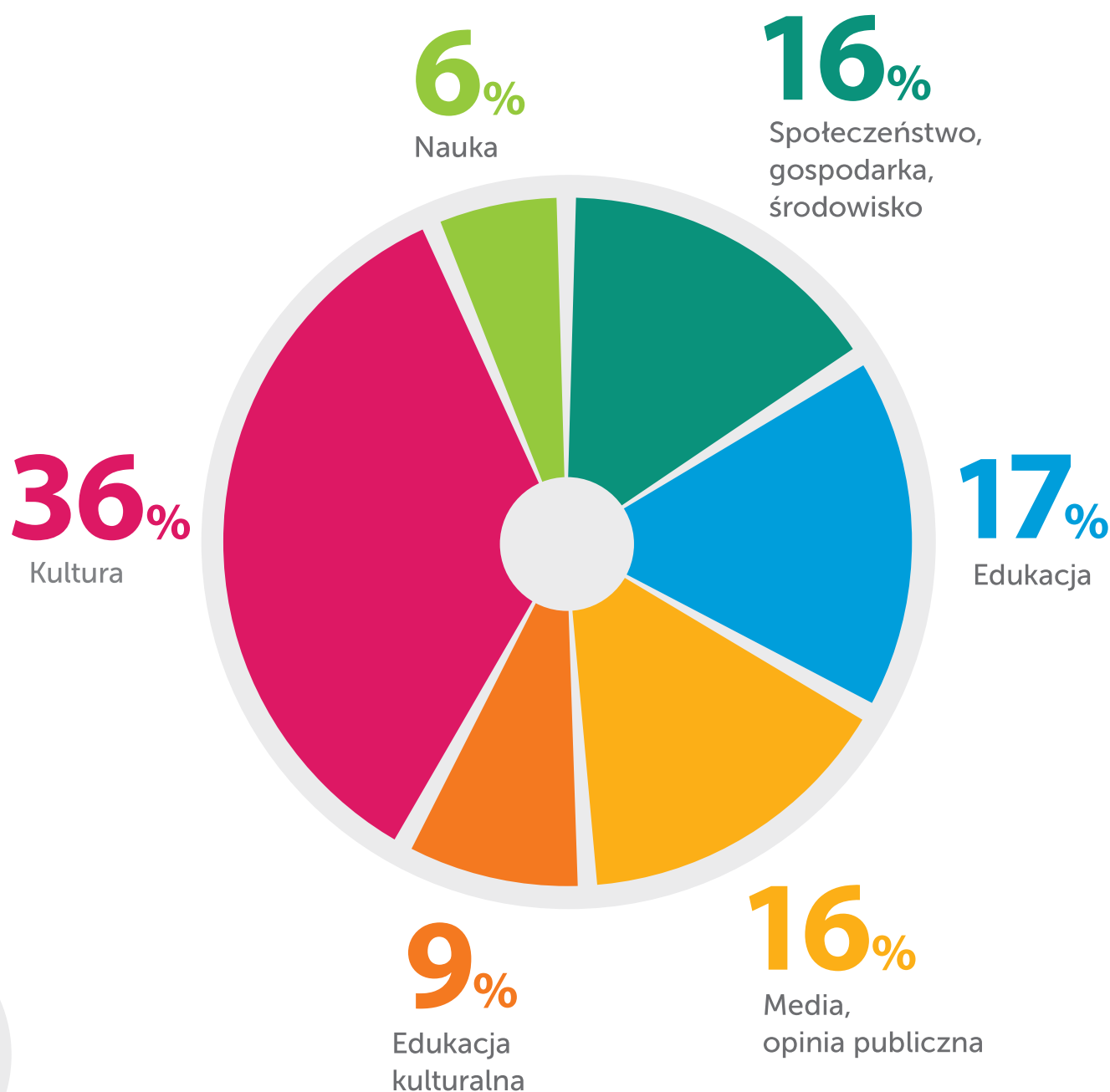
Biuro w Berlinie:

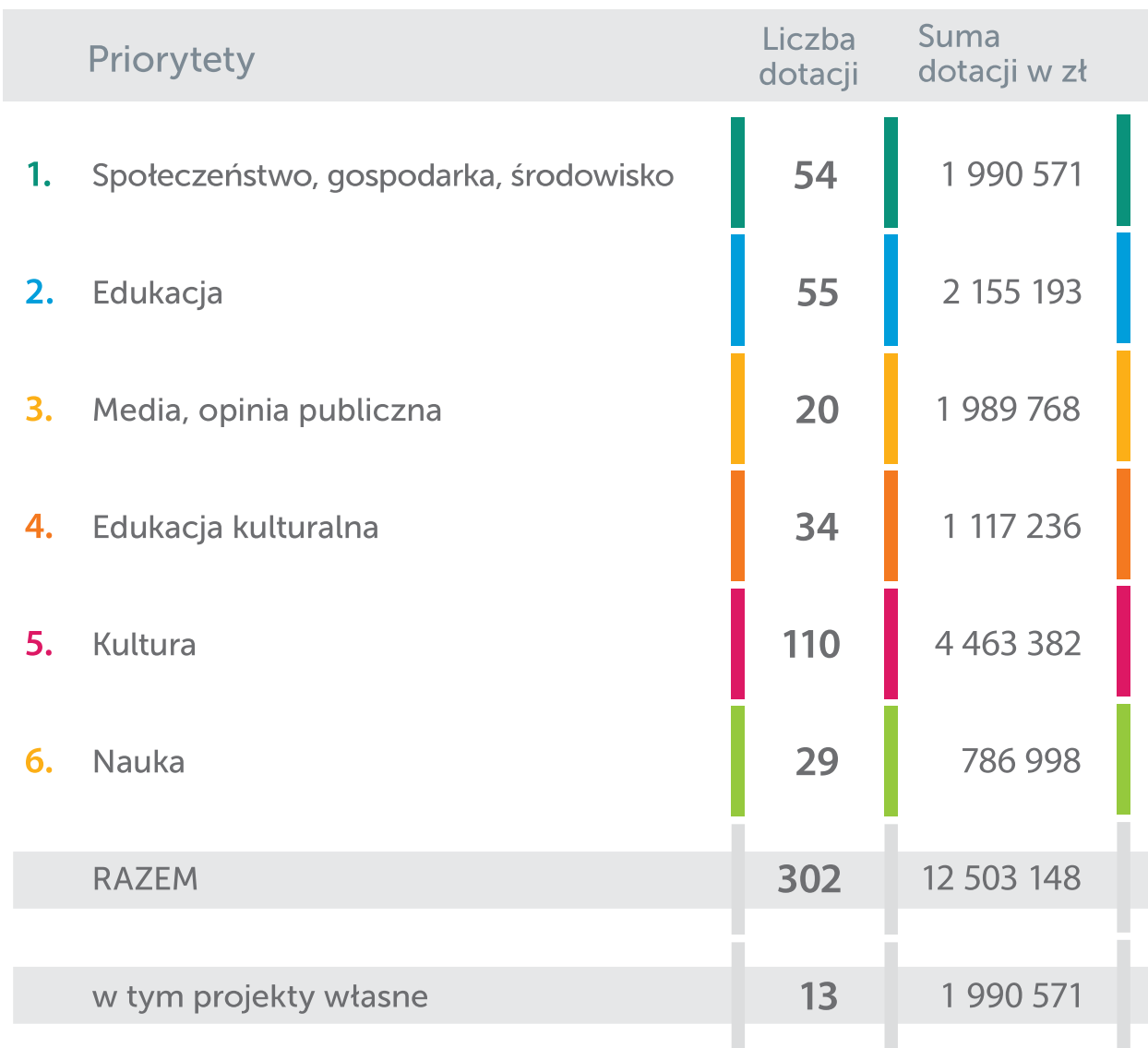
SdpZ Büro Berlin
Pariser Platz 4a
10117 Berlin
tel.: +49 30 300 14 55 35
e-mail: sdpz@sdpz.org

www.fwpn.org.pl
www.sdpz.org

Przyznane dotacje FWPN

w 2025 roku w podziale na obszary tematyczne:

Priorytety	Liczba dotacji	Suma dotacji w zł
1. Społeczeństwo, gospodarka, środowisko	54	1 990 571
2. Edukacja	55	2 155 193
3. Media, opinia publiczna	20	1 989 768
4. Edukacja kulturalna	34	1 117 236
5. Kultura	110	4 463 382
6. Nauka	29	786 998
RAZEM	302	12 503 148
w tym projekty własne	13	1 990 571

Forum Polsko-Niemieckie 2025

WSPÓLNOTA NA TRUDNE CZASY

4–5 czerwca 2025 Berlin

W 2025 roku po siedmiu latach przerwy do kalendarza konferencji międzynarodowych pod hasłem „Wspólnota na trudne czasy” powróciło Forum Polsko-Niemieckie. Na zlecenie Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP i Ministerstwa Spraw Zagranicznych RFN odnowiony format zorganizowała 4 i 5 czerwca 2025 roku w Berlinie Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej. Fundacja zaprosiła do współpracy przy realizacji programu Forum polskie i niemieckie

think tanki, instytucje i organizacje społeczeństwa obywatelskiego z obu krajów – w sumie 17 instytucji i organizacji. W 9 równoległych debatach tematycznych 70 panelistów dyskutowało m.in. o gospodarce, bezpieczeństwie, przyszłości Unii Europejskiej, roli społeczeństwa obywatelskiego i kultury w relacjach polsko-niemieckich, a także o ich znaczeniu dla porządku globalnego. Debaty przyciągnęły rekordową publiczność – zarejestrowało się na nie i wzięło w nich udział ponad 700 osób.

Podczas uroczystości, która odbyła się pierwszego dnia Forum szefowie dyplomacji Polski i Niemiec – Radosław Sikorski i Johann Wadepuhl – wręczyli Nagrodę Polsko-Niemiecką za rok 2025. Laureatami Nagrody zostali Elwira Niewiera (druga z lewej) oraz Ośrodek Edukacyjny Bredbeck (trzecia z lewej jego dyrektorka Kirsten Dallmann). W ten sposób doceniono ich zasługi jako przedstawicieli społeczeństw obywatelskich obu państw na rzecz dialogu między Polską a Niemcami, w połączeniu z aktywnością i wsparciem dla Ukrainy, walczącej z rosyjską agresją.

Panel „Bezpieczeństwo Europy”. Eksperti i ekspertki z obu krajów (Agnieszka Bryc, Justyna Gotkowska – Ośrodek Studiów Wschodnich, Thomas Kleine-Brockhoff, Wilfried Jilge – DGAP, Dominik Mutter – Auswärtiges Amt, Adam Bugajski – MSZ) debatowali o przyszłości europejskiej polityki bezpieczeństwa w kontekście wojny w Ukrainie, roli NATO oraz zmieniającej się pozycji USA na arenie międzynarodowej.

Panel „Nowe przebudzenie gospodarcze: Jak Polska i Niemcy mogą zapewnić sobie dobrobyt w zmieniającym się świecie?” został podzielony na dwie tematyczne części – „Śpiący olbrzym? Jak przeprowadzić Europę przez rewolucję w światowym handlu?” oraz „Zagrożenie czy szansa? Jak naprawić nasze gospodarki w świecie wyzwań?”. W pierwszej części prelegentami byli: Samina Sultan z Institut der deutschen Wirtschaft oraz Jan Strzelecki z Polskiego Instytutu Ekonomicznego. W części drugiej prelegentami byli: Ignacy Morawski z Pulsu Biznesu oraz Hubertus Bardt z Institut der deutschen Wirtschaft. Dyskusję moderował Marcin Klucznik z Polskiego Instytutu Ekonomicznego.

Spotkanie z pełnomocnikami obu rządów ds. współpracy polsko-niemieckiej. Od lewej: Sebastian Płóciennik, dyrektor i członek Zarządu FWPN, Krzysztof Ruchniewicz, pełnomocnik ministra spraw zagranicznych do spraw polsko-niemieckiej współpracy społecznej i transgranicznej, Knut Abraham, pełnomocnik rządu federalnego do spraw współpracy polsko-niemieckiej, Cornelius Ochmann, dyrektor i członek Zarządu FWPN.

Otwarcia Forum Polsko-Niemieckiego 2025 dokonali ministrowie spraw zagranicznych RP i RFN, Radosław Sikorski i Johann Wadepuhl. Forum było pierwszą dużą konferencją zorganizowaną w nowym budynku Ambasady RP w Berlinie przy alei Unter den Linden 70. Poza Ambasadą panele tematyczne odbywały się w Instytucie Pileckiego, Instytucie Polskim i w Studiu ZDF.

W opracowanej na potrzeby Forum 2025 aplikacji konferencyjnej w wersji na iPhone'a i Androida znalazły się: na bieżąco aktualizowany program, biogramy uczestników i uczestniczek, a także informacje dodatkowe. Informacje te są również dostępne na stronie: <https://fwpn.org.pl/forum-2025/program-forum-2025/>

W kończącej obrady Forum Polsko-Niemieckiego debacie plenarnej wzięły udział cztery specjalistki z zakresu studiów politycznych: Sylvie Kauffmann, dziennikarka z francuskiego „Le Monde”, Ljudmyla Melnyk, dyrektorka programowa ds. Ukrainy w berlińskim Instytucie Polityki Europejskiej, Daniela Schwarzer z Fundacji Bertelsmanna oraz Monika Sus, politolożka pracująca w Instytucie Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk i w berlińskiej Hertie School. Dyskusję poprowadzili Christoph von Marschall, niemiecki dziennikarz reprezentujący „Der Tagesspiegel” oraz Jacek Stawiski z TVN24.

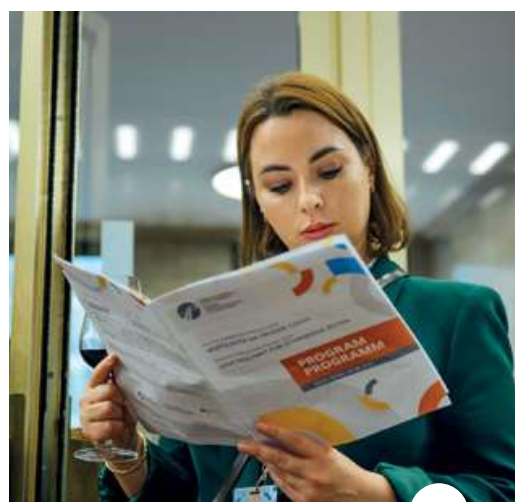

Od lewej: Monika Sus, Daniela Schwarzer, Ljudmyla Melnyk.

Forum poprzedził skierowany do młodych profesjonalistów/profesjonalistek i studentów/studentek konkurs na esej pod hasłem „Relacje polsko-niemieckie za 10 lat”. Laureatki i laureaci konkursu otrzymali dofinansowanie wyjazdu do Berlina na to wydarzenie.

W promocji Forum aktywnie uczestniczyła „Młoda Redakcja” FWPN. Jeszcze przed wydarzeniem w mediach społecznościowych: FB (pl i de), Instagram (pl i de), LinkedIn (pl) znalazły się krótkie filmy zapowiadające poszczególne panele, po Forum Fundacja sukcesywnie publikowała w mediach społecznościowych i na stronie internetowej relacje z poszczególnych debat.

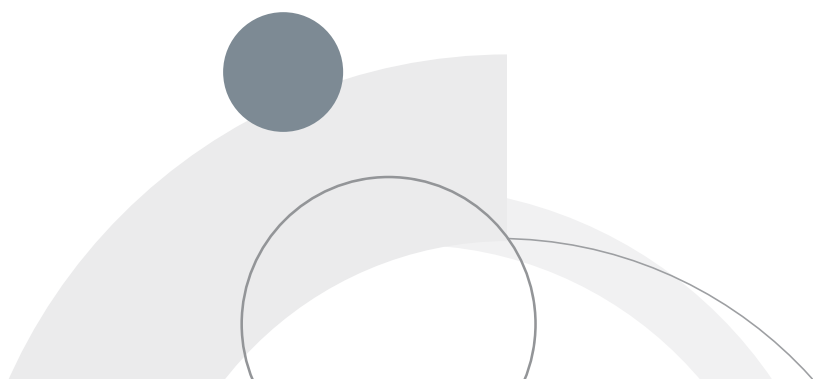

Relacje „Młodej Redakcji” z Forum Polsko-Niemieckiego 2025 (tylko w języku polskim) są dostępne na stronie internetowej: <https://fwpn.org.pl/forum-2025/relacje-z-debat-fpn2025/>

Koordinacja ze strony FWPN:
Joanna Czudec

Fundacja Współpracy Polsko Niemieckiej i polsko-niemieckie wsparcie na rzecz Ukrainy

16

Stypendia dziennikarskie
dla dziennikarek i dziennikarzy oraz korespondentek
i korespondentów wojennych z Ukrainy

17

Forum Bezpieczeństwa
Kultury Ukrainy w Berlinie

18

Konferencja Kyiv Dialogue
„Odporność i reformy na Ukrainie w czasie wojny:
Rola samorządu lokalnego”

21

Punkt pobytowy dla uchodźczyń i uchodźców
z Ukrainy w lokalu Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej

Stypendia dziennikarskie

dla dziennikarek i dziennikarzy oraz korespondentek i korespondentów wojennych z Ukrainy

W 2025 roku w ramach wiosennej i jesiennej edycji Programu Stypendialnego dla Dziennikarzy/ Dziennikarek i Korespondentów/ Korespondentek Wojennych z Ukrainy Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej przyznała 37 stypendiów.

Celem programu jest wsparcie ukraińskich dziennikarek i dziennikarzy w ich odważnej, a także wymagającej pracy po rozpoczęciu przez Rosję pełnoskalowej inwazji na Ukrainę. Program wspomaga rozwój zawodowy, współpracę międzynarodową oraz wzmacnia niezależne dziennikarstwo w czasie wojny.

W dwóch edycjach programu w 2025 roku Fundacja otrzymała 195 zgłoszeń, przyznano 37 stypendiów.

Stypendystkami i stypendystami dwóch edycji 2025 są:

Ivan Antypenko, Anastasiia Bahalika, Taisiia Bakharieva, Serhii Barbu, Hanna Bodrova, Oleksandr Brynza, Maria Galina, Snizhana Gusarevich, Olena Holoborodko, George Ivanchenko, Yuliia Khimeryk, Iryna Klachek, Viktor Kolomiets, Stanislav Kozliuk, Anna Kozmenko, Ivan Krasikov, Olha Kyrylenko, Myroslav Laiuk, Nina Liashonok, Olha Makukha, Maryna Mukhina, Alona Natalukha, Iryna Nazarchuk, Svitlana Pikula, Dzvinka Hanna Pinchuk, Vitalii Poberezhnyi, Nataliia Popovych, Anna Romandash, Ivan Samoilov, Dzvenyslava Safian, Hanna Sokolova-Stekh, Oleksandr Solomko, Yulia Surkova, Olha Tsyktor, Inna Varenysia, Nazarii Vivcharyk, Olha Zyma.

W skład jury obu edycji programu w 2025 roku weszli: Paweł Reszka (dziennikarz), Sebastian Płociennik, Cornelius Ochmann oraz Joanna Czudec z Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej. Więcej informacji:

<https://fwpn.org.pl/programy/fellowship-program-for-journalists-and-war-correspondents-from-ukraine/>

Koordinacja ze strony FWPN:
Joanna Czudec ●

Forum Bezpieczeństwa Kultury Ukrainy w Berlinie

Jeden z paneli dyskusyjnych.

W dniach 22–23 października 2025 roku w Berlinie odbyło się Forum Bezpieczeństwa Kultury Ukrainy pod hasłem „Kultura jako fundament bezpieczeństwa i demokracji”, którego gospodarzami były Federalne Ministerstwo Spraw Zagranicznych Niemiec oraz Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Niemczech. Wydarzenie zostało zorganizowane przez Fundację OBMIN i licznych partnerów z Ukrainy, Polski, Niemiec i Francji. Forum zgromadziło przedstawicieli ministerstw, muzeów, instytucji kulturalnych, organizacji pozarządowych i międzynarodowych, aby omówić, w jaki sposób kultura może przyczynić się do bezpieczeństwa narodowego, odporności i wartości demokratycznych w czasach wojny i odbudowy. W Forum wzięło udział 150 uczestników z Ukrainy oraz Polski, Niemiec, Francji,

Szwecji, Estonii, Wielkiej Brytanii, reprezentantów międzynarodowych instytucji kulturalnych i rządowych – w tym przedstawiciele Ambasady Polski, Ukrainy, Francji oraz Federalnego Ministerstwa Spraw Zagranicznych Niemiec. Forum Bezpieczeństwa Kultury Ukrainy po raz kolejny podkreśliło, że ochrona kultury oznacza ochronę wolności, tożsamości i porządku demokratycznego. Pomysły i partnerstwa zawiązane w Berlinie będą się rozwijać, wzmacniając międzynarodowe sieci na rzecz bezpieczeństwa kulturowego i potwierdzając, że kultura Ukrainy jest nie tylko sprawą Ukrainy, ale częścią wspólnego dziedzictwa i jej ochrona należy do obowiązków Europy.

Koordinacja ze strony FWPN:
Aneta Jędrzejczak

Konferencja Kyiv Dialogue „Odporność i reformy na Ukrainie w czasie wojny: Rola samorządu lokalnego”

20. coroczna konferencja Kyiv Dialogue, która odbyła się w dniach 18–19 listopada 2025 roku w Berlinie, poświęcona była roli decentralizacji, odporności samorządów lokalnych oraz dobrego zarządzania w odbudowie Ukrainy i jej integracji europejskiej w warunkach wojny. W centrum dyskusji znalazło się przekonanie, że odbudowa Ukrainy jest ściśle związana z bezpieczeństwem europejskim, a odporność budowana jest przede wszystkim

Dr Krzysztof Stanowski, dyrektor Biura Centrum Współpracy Międzynarodowej Miasta Lublin, wziął udział w dwóch dyskusjach panelowych i przedstawił punkt widzenia i doświadczenia polskich gmin w zakresie integracji z UE.

Panel IV: Bezpieczeństwo i wzajemne wsparcie między Ukrainą a Unią Europejską. Od lewej: Wilfried Jilge – DGAP, Yulia Marushevska – Biuro Wspierania Reform w Ministerstwie Obrony Ukrainy, Oleksii Dorogan, dyrektor wykonawczy w Better Regulation Delivery Office BRDO.

na poziomie lokalnym – poprzez silne samorządy, zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego oraz przejrzyste mechanizmy zarządzania. Konferencja zgromadziła ponad 200 uczestników z Ukrainy, Niemiec, Polski i innych państw UE, podkreślając rosnące znaczenie współpracy międzynarodowej wokół wsparcia dla Ukrainy. Szczególnie istotna była obecność partnerów polskich. Współpraca z miastem Lublin oraz aktywne zaangażowanie dra Krzysztofa Stanowskiego, dyrektora Biura Centrum

Współpracy Międzynarodowej Miasta Lublin, wniosły ważny wkład w debatę dotyczącą współpracy samorządowej, integracji europejskiej i modernizacji administracji publicznej. Polskie doświadczenia samorządowe zostały ponownie wskazane jako cenny punkt odniesienia dla Ukrainy – zwłaszcza w zakresie wdrażania standardów UE, skutecznego wykorzystywania funduszy europejskich oraz budowy przejrzystych struktur administracyjnych. Uczestnicy podkreślali, że wymiana doświadczeń

Wymiana poglądów uczestników konferencji po oficjalnych debatach.

pomiędzy samorządami ukraińskimi, polskimi i niemieckimi pozostaje jednym z kluczowych warunków trwałej i zgodnej ze standardami UE transformacji Ukrainy. Polska perspektywa była obecna również w części poświęconej bezpieczeństwu. W panelu „Security and mutual support between Ukraine and EU” Łukasz Maślanka, Senior Fellow w Ośrodku Studiów Wschodnich (OSW), dyskutował z ukraińskimi ekspertami o współpracy Ukrainy i UE w obszarze bezpieczeństwa, rozwoju przemysłu obronnego oraz doświadczeniach Ukrainy związanych z budowaniem zdolności obronnych w czasie wojny.

Kyiv Dialogue został powołany w 2005 roku jako międzynarodowa platforma dialogu niemiecko-ukraińskiego. Dzięki coraz silniejszemu zaangażowaniu partnerów z Polski konferencja rozwija się stopniowo w ważną inicjatywę niemiecko-polsko-ukraińską, wzmacniającą współpracę między trzema krajami i tworzącą konkretne impulsy dla współpracy samorządowej oraz europejskiej debaty o bezpieczeństwie.

Koordinacja ze strony FWPN:
Karolina Fuhrmann

Punkt pobytowy

dla uchodźczyń i uchodźców z Ukrainy
w lokalu Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej

Punkt pobytowy.

W marcu 2022 roku w niewynajętym lokalu w należącym do Fundacji kompleksie biurowym Centrum Zielna FWPN przygotowano 30 miejsc noclegowych dla uchodźców z Ukrainy na pobyty w perspektywie średniookresowej. Fundacja na swój koszt zamówiła podstawowe wyposażenie tego lokalu jak łóżka, materace, pościel, ręczniki. Pierwsi goście zostali przyjęci 5 kwietnia 2022 roku. Punkt pobytowy został włączony do miejskiego systemu pomocy zakwaterowania uchodźców. Na jego działalność udało się FWPN uzyskać w 2022 roku środki z niemieckiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz z budżetu państwa

polskiego i Fundacji Polsat. Od 2023 roku FWPN finansuje utrzymanie tego punktu z własnych środków. W punkcie pobytowym w końcu 2025 roku przebywało 19 osób. Są to osoby starsze oraz matki z dziećmi. Na każde wolne miejsce szybko pojawiają się nowi chętni. Część osób wyprowadza się po znalezieniu pracy i mieszkania. Kilka osób przeniosło się na stałe do Wielkiej Brytanii. Wobec trwającej wojny w Ukrainie FWPN kontynuuje prowadzenie punktu pobytowego także w 2026 roku.

Koordinacja ze strony FWPN:
Beata Sobczak

Media, opinia publiczna

24

Stypendia dziennikarskie
FWPN 2025

25

„Młoda Redakcja”
stron internetowych FWPN

Stypendia dziennikarskie FWPN 2025

Do wiosennej i jesiennej edycji konkursu o Stypendia Dziennikarskie FWPN w 2025 roku wpłynęło 85 zgłoszeń. Wsparcie dla swojej pracy otrzymało 30 dziennikarek i dziennikarzy z Polski i Niemiec, pracujących nad materiałami dotyczącymi relacji polsko-niemieckich, współpracy transgranicznej oraz aktualnych wyzwań społecznych, politycznych i kulturalnych.

Lista stypendystek i stypendystów w 2025 roku:

Piotr Barejka, Karolina Benedyk, Oliver Bilger, Isabelle de Pommereau, Olga Doleśniak-Harczuk, Beata Dżon-Ozimek, Karin Finkenzeller, Jakub Górnicki, Łukasz Grajewski, Jerzy Haszczyński, Ula Idzikowska, Jolanta Łada-Zielke, Joanna Lamparska-Kałuza, Szymon Maj, Zbigniew Masternak, Lech Moliński, Szymon Opryszek, Antonina Palarczyk, Lidia Pańków, Katarzyna Przyborska-Atkonis, Marek Rabij, Joanna Ratajczak, Katja Spigiel, Joanna Strzałko, Michał Sutowski, Magdalena Szaniawska-Schwabe, Nancy Waldmann, Patrycja Wanat, Iwona Weidmann, Karolina Wigura.

W skład jury w dwóch edycjach weszli: Jacek Stawicki (TVN24, Tygodnik Powszechny), Stefan Locke (Frankfurter Allgemeine Zeitung), Cornelius Ochmann (FWPN), Sebastian Płóciennik (FWPN), Joanna Czudec (FWPN).
Więcej informacji: <https://fwpn.org.pl/programy/stypendia-dziennikarskie/>

Koordinacja ze strony FWPN:
Joanna Czudec

„Młoda Redakcja” stron internetowych FWPN

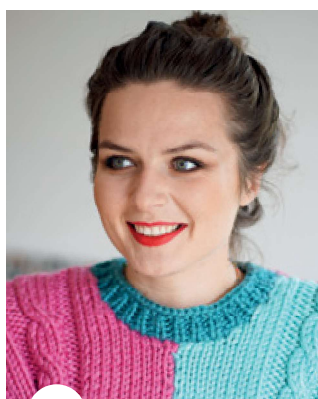
„Młoda Redakcja” skierowana jest do studentek i studentów dziennikarstwa i innych kierunków humanistycznych (politologia, neofilologia, kulturoznawstwo, nauki polityczne) z całej Polski. W 2025 roku program stażu dla „Młodej Redakcji” składał się z warsztatów poświęconych relacjonowaniu wydarzeń, prowadzeniu wywiadu i tworzeniu angażujących treści w mediach społecznościowych.

Naszymi prowadzącymi były:

- Urszula Jabłońska – orientalistka, reporterka, publikuje m.in. w „Piśmie. Magazynie opinii”, „Dużym Formacie” i „Wysokich Obcasach”;
- Olimpia Jenczek – specjalistka do spraw kreowania wizerunku w sieci;
- Magdalena Kicińska – reporterka, do 2024 roku redaktorka naczelna „Pisma. Magazynu Opinii”, współautorka książek „Teraz '43. Losy” i „Dom w butelce”, zbioru reportaży „Przecież ich nie zostawię”. W lutym 2019 roku ukazał się jej poetycki debiut pt. „Środki transportu”;
- Agnieszka Wójcińska – redaktorka prac „Młodej Redakcji”, dziennikarka i reporterka.

Urszula Jabłońska
fot. Monika Bereżecka

Olimpia Jenczek

Magdalena Kicińska

Agnieszka Wójcińska
fot. Alicja Szulc

Alumni i alumnki
w Przemyślu.

„Młoda Redakcja” z wizytą
w studiu RBB w Berlinie.

W ramach „Młodej Redakcji 2025” powstało prawie 40 relacji z wydarzeń inicjowanych i współfinansowanych przez Fundację. Wszystkie można odnaleźć na stronie: <https://fwpn.org.pl/mloda-redakcja/mloda-redakcja-2025/> oraz na profilu „Młodej Redakcji” na Facebooku: <https://www.facebook.com/MlodaRedakcja>

Redaktorzy i redaktorki odwiedzili i przygotowali relacje m.in. z cyklu debat Forum Dialog Plus im. Andrzeja Godlewskiego, dyskusji o polskiej premierze autobiografii Angeli Merkel pt. „Wolność. Wspomnienia 1954–2021”, z wystawy „Iluzje wszechwładzy” w Centrum Kultury Zamek w Poznaniu, wystawy „1945. Nie koniec, nie początek” w Muzeum Historii Żydów Polskich

Wizyta w Ambasadzie Niemiec w Warszawie.
Spotkanie z Anną-Leną-Rückheim-von Hassel
(pierwsza z lewej).

POLIN, z I edycji festiwalu literackiego „Miasto z rzeką” w Przemyślu oraz występu kolektywu Slavs and Tatars na Festiwalu Łódź Wielu Kultur.

W programie w roku 2025 udział wzięli:
Aleksandra Bajno, Mikołaj Chomka, Zuzanna Czachowska, Julia Florkowska, Weronika Kamieńska, Aleksandra Kozarska, Teresa Kulej, Maja Owczarek, Berenika Serwatka, Kinga Skotnicka, Milena Skóra, Wiktor Zalewski, Martyna Żydek.

FWPN prowadzi też program dla alumnów i alumnek „Młodej Redakcji”. Umożliwia on budowanie sieci kontaktów z byłymi młodymi redaktorami i redaktorkami. W ramach programu FWPN oferuje specjalistyczne szkolenia stacjonarne oraz wydarzenia networkingowe. W roku 2025 alumni i alumniczki programu spotkali się na warsztatach poświęconych dialogowi, które prowadziły Katarzyna Komar-Macyńska i Natalia Kertyczak w Domu Ukraińskim w Przemyślu. Stypendyści i stypendystki rozmawiali o cechach dobrego dialogu, różnicach między dialogiem a debatą oraz o modelach polaryzacji społecznej.

Koordinacja ze strony FWPN:
Małgorzata Gmiter

W dziedzinie Media, opinia publiczna FWPN wsparła w 2025 roku 20 projektów w łącznej kwocie 1 989 768 zł.

Pełna lista projektów dofinansowanych w 2025 roku przez FWPN jest dostępna na naszej stronie www.fwpn.org.pl

Edukacja

30

PolenMobil w Niemczech 2025

32

Wystawa „Marienburg-Malbork
1945. Koniec i początek”

34

Konferencja

„60 lat później: Pojednanie w czasach niepokoju”

36

Konferencja

„60. rocznica listu biskupów polskich do biskupów niemieckich (korespondencja pojednania)”

PolenMobil w Niemczech 2025

PolenMobil.

Rok 2025 był dla projektu PolenMobil wyjątkowy – program obchodził swoje 10-lecie i po raz kolejny wyruszył w trasę po Niemczech. Zrealizowano rekordowe 218 wizyt w ponad 130 szkołach oraz miejscach wydarzeń pozaszkolnych, docierając z interaktywnym programem o Polsce – jej historii, kulturze, języku i społeczeństwie – łącznie do 4 273 uczniów w różnym wieku. Dodatkowo w wydarzeniach pozaszkolnych uczestniczyło około 300 osób, m.in. podczas Koncertów Letnich w Brandenburg an der Havel. Od momentu powstania projektu w 2015 roku jego głównym celem pozostaje przekazywanie uczniom wiedzy o Polsce w przystępny i atrakcyjny sposób. PolenMobil konsekwentnie przeciwdziała stereotypom oraz wspiera przygotowanie do wymian szkolnych, oferując bezpłatne wizyty w szkołach.

Od 1 września nastąpiły zmiany w zespole projektu: David Swierzy przejął od Barbary Kaczochoy koordynację PolenMobil w południowych krajach związkowych Niemiec, natomiast Natalia Mariankowska nadal odpowiada za działania w północnych Niemczech. Ważnym obszarem działalności w 2025 roku było również dalsze rozwijanie nauczania języka polskiego jako języka pochodzenia w kooperacji z Polskim Centrum Kompetencji i Koordynacji (KoKoPol), a także rozbudowa zespołu animatorów językowych. Jednym z najważniejszych wydarzeń pozaszkolnych była uroczystość jubileuszowa 10-lecia PolenMobil, która odbyła się 7 października 2025 roku w nowej siedzibie Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Berlinie. Wraz z partnerami, sponsorami i współpracownikami zespół projektu podsumował dotychczasowe

Od lewej: Christof Schimsheimer, Melanie Robke, Cornelius Ochmann, dr Matthias Kneip, David Swierzy, Natalia Mariankowska.

osiągnięcia i zaprezentował plany na kolejne lata. Bardzo pozytywny odbiór wydarzenia – także ze strony byłego patrona inicjatywy i posła do Bundestagu Dietmara Nietana – potwierdził silną pozycję PolenMobil w polsko-niemieckiej przestrzeni edukacyjnej.

W roku jubileuszowym przeprowadzono również kompleksową ewaluację projektu, która potwierdziła wysoką jakość podejmowanych działań, duże zapotrzebowanie ze strony szkół oraz trwałą wartość interaktywnej i przystępnej formy edukacji. Zarówno nauczyciele, jak i uczniowie bardzo pozytywnie oceniali projekt i chętnie ponownie zapraszali PolenMobil.

Po dziesięciu latach działalności PolenMobil pozostaje dynamicznym, cenionym i perspektywicznym projektem edukacyjnym „na kółkach”. Kluczową rolę w rozwoju projektu odgrywa wsparcie Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej od 2015 roku, w łącznej kwocie ponad

Od lewej: Aneta Windpassinger, Markus-Tobias Lerch, Magda Mazurek, Anna Lebiezka, Klaudia Kruschyna, Maja Kiedrowska, dr Anna Mróz, dr Erik Malchow.

420 000 euro. Cornelius Ochmann, dyrektor FWPN, w swoim wystąpieniu 7 października podkreślił znaczenie PolenMobil jako najważniejszego projektu edukacyjnego Fundacji, który skutecznie wzmacnia zainteresowanie Polską oraz językiem polskim wśród młodego pokolenia, przyczyniając się tym samym do lepszego wzajemnego zrozumienia między Polską a Niemcami.

PolenMobil jest wspólnym projektem Niemieckiego Instytutu Spraw Polskich oraz Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej. Patronem inicjatywy jest Knut Abraham, koordynator rządu niemieckiego ds. polsko-niemieckiej współpracy międzyspołecznej i transgranicznej.

Więcej informacji: <https://www.poleninderschule.de/polenmobil>

Koordinacja ze strony FWPN:
Karolina Fuhrmann

Wystawa „Marienburg-Malbork 1945. Koniec i początek”

Plakat wystawy.

Fragment ekspozycji. Niemieccy mieszkańcy opuszczają Malbork.

W związku z 80. rocznicą zakończenia II wojny światowej Muzeum Miasta Malborka we współpracy z Westpreußisches Landesmuseum w Warendorfie, zorganizowało wystawę pod powyższym tytułem. Wystawa została przygotowana w ramach ogłoszonego przez władze miasta Roku obchodów zakończenia II wojny światowej i powrotu Malborka do Polski. „To wystawa o ludziach, ich tęsknocie, stracie, ale i nadziei. Marienburg-Malbork – tymi słowami chcemy oddać hołd

wspólnej, choć trudnej historii” – powiedział Tomasz Agejczyk, dyrektor muzeum podczas wernisażu. Rok 1945 był czasem głębokich przemian. Dla niemieckiego Marienburga oznaczał on koniec, dla polskiego Malborka – początek. Wystawa, prezentowana od 9 maja do końca grudnia 2025 roku, po raz pierwszy przedstawiła tragedię ewakuacji miasta wobec ofensywy Armii Czerwonej w styczniu 1945 roku. Walki o miasto trwały aż do 9 marca 1945 roku. W wyniku zbyt późnego podjęcia decyzji o ewakuacji miasta przez NSDAP, wielu mieszkańców nie zdołało uciec i poniosło śmierć, w tym także alianccy jeńcy wojenni i robotnicy przymusowi. Po zajęciu miasta Armia Czerwona rozpoczęła grabież i demontaże

Fragment ekspozycji.
Walizka polskiego repatrianta.

zakładów przemysłowych, które wywożono do ZSRR. Oficjalnie władze sowieckie przekazały miasto Polakom dopiero 3 czerwca 1945 roku. Początki polskiego Malborka były trudne wobec ogromu zniszczeń (w tym zamku krzyżackiego) i zaminowania miasta oraz uszkodzenia infrastruktury miejskiej. Wyjątkowość ekspozycji polega na ukazaniu tematu z dwóch perspektyw: polskiej i niemieckiej. Opisy na wystawie przygotowano w języku polskim, niemieckim i angielskim. Wiele wykorzystanych materiałów archiwalnych pochodziło od byłych niemieckich mieszkańców miasta. Wystawa cieszyła się dużym zainteresowaniem zarówno zwiedzających z Polski, jak i z Niemiec. Stanowi ona przykład udanej współpracy polsko-niemieckiej w upamiętnianiu wspólnej historii.

Koordinacja ze strony FWPN:
Tomasz Markiewicz

Fragment ekspozycji.

Relacja z wystawy Młodego Redaktora Mikołaja Chomki „Miasto o dwóch tożsamościach” (tylko w polskiej wersji językowej): <https://fwpn.org.pl/miasto-o-dwoch-tozsamosciach/>

Konferencja „60 lat później: Pojednanie w czasach niepokoju”

Markus Meckel wygłasza referat „Przyszłość potrzebuje mądrości i odwagi”.

W związku z 60. rocznicą Memorandum Wschodniego Kościoła Ewangelickiego w Niemczech, które ogłoszono 1 października 1965 roku oraz 60. rocznicą listu rzymsko-katolickich biskupów polskich do biskupów niemieckich z 18 listopada 1965 roku, uznawanych za ważne dokumenty powojennego pojednania polsko-niemieckiego, Kościół Ewangelicko-Augsburski w RP zorganizował 4 października 2025 roku w budynkach Sejmu i Senatu RP konferencję „60 lat później. Pojednanie w czasach niepokoju”. Konferencję otworzyli biskup kościoła

Ewangelicko-Augsburskiego w Polsce – ks. Jerzy Samiec i przewodnicząca Rady EKD – bp Kirsten Fehrs. Wystąpienia otwierające wygłosili sekretarz stanu w MSZ Władysław Teofil Bartoszewski i wiceprezydent Niemieckiego Bundestagu Bodo Ramelow. Markus Meckel, teolog ewangelicki i współprzewodniczący Rady Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej, przedstawił referat wprowadzający na temat „Przyszłość potrzebuje mądrości i odwagi”. Natomiast Cornelia Pieper, współprzewodnicząca Zarządu FWPB, wraz z prof. dr hab. Andrzejem

Od lewej: sekretarz stanu w MSZ, Władysław Teofil Bartoszewski, wiceprezydent Niemieckiego Bundestagu, Bodo Ramelow, ambasador Niemiec w Polsce, Miguel Berger, bp Jerzy Samiec, bp Kirsten Fehrs.

Friszke (PAN) oraz prof. dr hab. Krzysztofem Miszczakiem (SGH), wzięła udział w dyskusji „Polityka międzynarodowa oparta na wartościach w czasach ekstremizmu, populizmu i wojny”, którą moderowała dr Agnieszka Łada-Konefał z Niemieckiego Instytutu Spraw Polskich w Darmstadt. Konferencję poprzedziło podpisanie porozumienia o partnerstwie między Kościołem Ewangelicko-Augsburskim w Polsce a Kościołem Ewangelickim Berlina Brandenburgii i Śląskich Górnych Łużyc. A w niedzielę 5 października w kościele ewangelicko-augsburskim Św. Trójcy w Warszawie odprawiono polsko-niemieckie nabożeństwo z modlitwą o pojednanie i pokój. Link do nagrania z otwarcia konferencji: <https://www.youtube.com/watch?v=VJQQMvNgqWA>

Dyskusja „Polityka międzynarodowa oparta na wartościach w czasach ekstremizmu, populizmu i wojny”, od lewej: Agnieszka Łada-Konefał, Krzysztof Miszczak, Cornelia Pieper, Andrzej Friszke.

Koordinacja ze strony FWPN:
Tomasz Markiewicz

Konferencja

„60. rocznica wystosowania orędzia biskupów polskich do biskupów niemieckich (korespondencja pojednania)”

Rada Miejska Wrocławia ogłosiła rok 2025 Rokiem Pojednania w związku z 60. rocznicą orędzia polskich biskupów do biskupów niemieckich. W dniach 18–19 listopada Wrocław stał się duchowym i intelektualnym centrum obchodów 60. rocznicy wystosowania słynnego „Orędzia biskupów polskich do biskupów niemieckich” – aktu pojednania, który przez dekady był fundamentem dialogu między Kościołami i narodami. Z tej okazji Papieski Wydział Teologiczny we Wrocławiu zorganizował konferencję „60. rocznica wystosowania orędzia biskupów polskich do biskupów niemieckich (korespondencja pojednania)”, która odbyła się w Auli Głównej wydziału 19 listopada 2025 roku. Konferencję otworzył abp Józef Kupny, Metropolia Wrocławski. Referaty wygłosili m.in. prof. Norman Davies („Orędzie na tle historii Polski”), prof. Klaus Ziemer z Uniwersytetu w Trewirze („Pojednanie jako wartość dla zjednoczonej Europy”), prof. Hanna Suchocka z Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, była premier („Pojednanie jako kategoria

kluczowa dla pontyfikatu Jana Pawła II”), Markus Meckel, współprzewodniczący Rady FWPN („Rola ewangelików w procesie pojednania polsko-niemieckiego”), dr Andrzej Grajewski („Orędzie biskupów polskich do biskupów niemieckich jako inspiracja do pojednania polsko-ukraińskiego”), dr hab. Robert Żurek z Fundacji Krzyżowa („Niemcy w czasach gestów pojednania”). Organizatorzy zadbali o obecność uczniów wrocławskich szkół średnich. Udział młodzieży pozwolił włączyć w refleksję nad orędziem kolejne pokolenie, dla którego doświadczenie wojny i powojennych napięć znane jest już tylko z podręczników, a które będzie współodpowiedzialne za kształt polsko-niemieckiego sąsiedztwa w nadchodzących dekadach. Wspólna obecność podczas konferencji przedstawicieli obu episkopatów, władz lokalnych i świata akademickiego stworzyła przestrzeń do rozmowy o pamięci historycznej, pojednaniu i odpowiedzialności za przyszłość Europy. Podczas konferencji nawiązano nowe

Uroczystości w przeddzień konferencji z okazji obchodów 60. rocznicy wymiany listów pojednania przed wrocławską katedrą pw. św. Jana Chrzciciela przy pomniku kardynała Bolesława Kominka, inicjatora orędzia.

Panel dyskusyjny „Inspiracje”.
Od lewej: dr Andrzej Grajewski,
Markus Meckel, moderator ks. dr hab.
Norbert Jerzak (prorektor Papieskiego
Wydziału Teologicznego we Wrocławiu),
prof. Kazimiera Jaworska.

kontakty między instytucjami kościelnymi,
akademickimi i kulturalnymi z Polski i Niemiec,
które w niedalekiej przyszłości zaowocują
interesującymi polsko-niemieckimi projektami.
Link do relacji filmowej z konferencji: [https://
www.youtube.com/watch?v=0x7x3OYram8](https://www.youtube.com/watch?v=0x7x3OYram8)
Link do relacji z uroczystości:
<https://www.youtube.com/watch?v=DTS5tJAOyF8>

Koordinacja ze strony FWPN:
Tomasz Markiewicz

FWPN wsparła w 2025 roku
55 projektów edukacyjnych
w łącznej kwocie 2 155 193 zł.

Pełna lista projektów
dofinansowanych w 2025 roku
przez FWPN jest dostępna
na naszej stronie
www.fwpn.org.pl

Nauka

40

XXI Polsko-Niemiecka Konferencja
„Architektura ryglowa
– wspólne dziedzictwo ANTIKON 2025”

XXI Polsko-Niemiecka Konferencja „Architektura ryglowa – wspólne dziedzictwo ANTIKON 2025”

Podczas podróży studyjnej
– uczestnicy konferencji w Altranft.

Konferencje w ramach cyklu ANTIKON wraz z programem towarzyszącym służą wymianie doświadczeń dotyczących ratowania, renowacji i wykorzystania obiektów architektury ryglowej i drewnianej. W 2025 roku konferencja odbyła się w Moryniu i zgromadziła ponad stu uczestników z Polski i Niemiec. Podróże studyjne szlakiem obiektów drewnianych po obu stronach granicy (w roku 2025 Stare Łysogórki po stronie polskiej, Altranft w powiecie Märkisch-Oderland po stronie niemieckiej), sprawozdania z bieżących

projektów konserwatorskich, analiza prawnych i organizacyjnych uwarunkowań dla ochrony zabytków w Polsce i w Niemczech to tylko niektóre z elementów programu dorocznego spotkania naukowców i praktyków z Polski i Niemiec.

Konferencja ANTIKON jest największym polsko-niemieckim przedsięwzięciem poświęconym ochronie obiektów architektury ryglowej, który ma na celu popularyzację i ochronę wspólnego dziedzictwa kulturowego. Dzięki tej szczególnej

Praktyczne warsztaty z fotogrametrii
w romańskim kościele p.w. Św. Ducha w Moryniu.

platformie współpracy oraz wymiany
poglądów naukowców, ekspertów
i praktyków z obu krajów od zniszczenia
i zapomnienia uratowano wiele cennych
obiektów architektury ryglowej i drewnianej.
Organizatorem wydarzenia jest
SZCZECIN-EXPO Towarzystwo Wspierania
Pomorza Zachodniego.

W gronie instytucji wspierających, oprócz
FWPN, znalazły się m.in.: Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego, Krajowy Urząd
Kultury i Ochrony Zabytków Meklemburgii-
Pomorza Przedniego, Narodowy Instytut
Dziedzictwa, Wojewódzki Urząd Ochrony
Zabytków w Szczecinie oraz Niemiecko-Polska
Fundacja Ochrony Zabytków Kultury.

Koordinacja ze strony FWPN:
Aneta Jędrzejczak

FWPN wsparła w 2025 roku
29 projektów naukowych
w łącznej kwocie 786 998 zł.

Pełna lista projektów
dofinansowanych w 2025 roku
przez FWPN jest dostępna
na naszej stronie
www.fwpn.org.pl

Kultura

44

Spektakl operowy

„Król Roger” Karola Szymanowskiego w Berlinie

45

**Stypendium
im. Albrechta Lemppa**

47

Festiwal
Łódź Wielu Kultur

49

Międzynarodowe
Spotkania Teatrów Tańca w Lublinie

51

Między nami mówiąc
Festiwal spraw polsko-niemieckich

Spektakl operowy „Król Roger” Karola Szymanowskiego w Berlinie

Dyrygent Jacek Kasprzyk.

12 listopada 2025 roku Teatr Wielki w Poznaniu zaprezentował koncertowe wykonanie opery „Król Roger” Karola Szymanowskiego pod batutą Jacka Kasprzyka w Filharmonii Berlińskiej. Był to czwarty z kolei koncert poznańskiego teatru – po „Strasznym dworze” (2024), „Parii” (2023) i „Halce” (2019) – w tym prestiżowym miejscu. Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej od lat wspiera działania Teatru Wielkiego im. Stanisława Moniuszki na rzecz upowszechniania i promocji polskiej muzyki w Niemczech. Koncert odbył się pod honorowym patronatem Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Berlinie.

Koordinacja ze strony FWPN:
Aneta Jędrzejczak

Stypendium im. Albrechta Lemppa

Laureatkami Stypendium im. Albrechta Lemppa za 2025 rok zostały Aleksandra Tarnowska i Katharina Bendixen

Aleksandra Tarnowska (ur. 1990) zadebiutowała w 2023 roku powieścią „Wniebogłos”, za którą otrzymała Nagrodę Kościelskich. Książka nominowana była również do Nagrody Gombrowicza i Nagrody Conrada. Opowiada ona o losach młodego muzyka, który chciałby grać w wiejskiej kapeli, a jej akcja rozgrywa się w latach siedemdziesiątych na polskiej wsi. Tarnowska ukończyła polonistykę na Uniwersytecie Warszawskim. Wcześniej publikowała opowiadania na łamach takich pism jak „Drobiazg”, „Malkontenty” i „Helikopter”. Jej druga powieść „Niedźwiedź, syn niedźwiedzia” ukaże się jesienią 2026 roku.

Katharina Bendixen (ur. 1981), mieszka z rodziną w Lipsku. Jest autorką książek dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Po debiutanckim tomie „Der Whiskyflaschenbaum” (2009) wydała kilka tomów opowiadań, w 2016 roku powieść „Ich sehe alles”, następnie serię książek dla dzieci „Zorro, der Mops” oraz książkę dla młodzieży „Taras Augen”. W 2025 roku nakładem wydawnictwa Edition Nautilus ukazał się zbiór opowiadań „Eine zeitgemäße Form der Liebe”. Katharina Bendixen jest współredaktorką „Other Writers Need to Concentrate” (www.other-writers.de), bloga o pisarstwie i rodzicielstwie, a także angażuje się w Lipską Sieć Pisarzy dla Dzieci i Młodzieży oraz Saksońską Radę Literatury.

Albrecht Lempp (1953–2012)

był wybitnym popularyzatorem literatury polskiej w Niemczech i jej tłumaczem. Przez wiele lat pełnił funkcję dyrektora Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej i wniósł wielki wkład w rozwój relacji polsko-niemieckich. Tworzył fundamenty nowoczesnego systemu promocji Polski przez literaturę. Jako współtwórca Instytutu Książki otrzymał Nagrodę Transatlantyk przyznawaną za zasługi w tej dziedzinie.

fot. Elżbieta Lempp

Stypendium im. Albrechta Lemppa

przeznaczone jest dla pisarzy i pisarek z Polski i Niemiec oraz dla niemieckich tłumaczy i tłumaczek literatury polskiej i polskich tłumaczy i tłumaczek literatury niemieckojęzycznej. Jego celem jest doskonalenie sztuki przekładu i pisanie w duchu standardów literackich i translatorskich bliskich Albrechtowi Lemppowi oraz upamiętnienie jego wkładu w polsko-niemiecką wymianę literacką.

Na program stypendialny składają się rokrocznie jednomiesięczne pobyty w kraju sąsiada: w Literarisches Colloquium Berlin i w Krakowie. Z Polski i Niemiec nadeszło 67 zgłoszeń od pisarzy/pisarek i tłumaczy/tłumaczek literatury. W skład jury weszli przedstawiciele fundatorów: Jürgen Jakob Becker (Literarisches Colloquium Berlin), Joanna Czudec (FWPN), Łucja Gawkowska (Instytut Książki). Honorową członkinią jury jest Elżbieta Lempp.

Koordinacja ze strony FWPN:

Joanna Czudec

Festiwal Łódź Wielu Kultur

Festiwal Łódź Wielu Kultur w roku 2025 rozwijał się wokół trzech wątków: kultury pracy, nowych geografii oraz łódzkich biografii. Wspólnie tworzyły one opowieść o mieście jako miejscu spotkania historii, współczesności i wielokulturowych doświadczeń. Przez dziesięć dni października Łódź zamieniła się w przestrzeń spotkań, debat, warsztatów, koncertów, spektakli i akcji artystycznych. Wydarzenia odbywały się nie tylko w muzeach i teatrach, lecz także w dawnych fabrykach, na podwórkach, w parkach i w miejscach, które na co dzień nie są dostępne dla publiczności.

Podczas Festiwalu w podróż przez wielokulturową Łódź zabrali publiczność artyści i artystki oraz badacze i badaczki pochodzący z Polski i zagranicy – Wietnamu, Bliskiego Wschodu, Republiki Południowej Afryki, Ukrainy, a także z Niemiec. Na festiwalu prezentowano projekt „Bajura i pióra” kolektywu Slavs and Tatars, który łączył performans, taniec i wspólnotowe rytuały. Relację z wystawy performatywnej pod kuratorstwem Slavs and Tatars napisała Maja Owczarek, członkini „Młodej Redakcji” w 2025 roku. Tekst można przeczytać pod linkiem: <https://fwpn.org.pl/w-plomieniach-tozsamosci/>

Występ kolektywu Slavs and Tatars z Niemiec.

Koncert Monika Roscher Bigband.

Monika Roscher podczas koncertu.

Finał Festiwalu należał do Monika Roscher Bigband – niemieckiego zespołu łączącego jazz, elektronikę, rock i feministyczną energię sceniczną. Grupę tworzy osiemnaścioro muzyków i muzyczek pod przewodnictwem gitarzystki, wokalistki i kompozytorki Moniki Roscher – artystki, która z odwagą i charyzmą redefiniuje pojęcie orkiestry jazzowej. Organizatorem Festiwalu jest Centrum Dialogu im. Marka Edelmana w Łodzi. Cały program Festiwalu jest dostępny na stronie www.lodz Wielokultur.pl.

Koordinacja ze strony FWPN:
Małgorzata Gmiter

Międzynarodowe Spotkania Teatrów Tańca w Lublinie

Występ „reality warping” zespołu Jasmine Ellis Projects z Niemiec.

Międzynarodowe Spotkania Teatrów Tańca w Lublinie to jedno z najważniejszych wydarzeń poświęconych tańcowi współczesnemu w Polsce. Od 6 do 11 listopada 2025 roku odbyła się jego 29. edycja. Organizator – Lubelski Teatr Tańca działający w ramach Centrum Kultury – ponownie postawił na różnorodność: od prezentacji wielkich europejskich scen po kameralne spektakle, od uznanych nazwisk po młodych twórców.

Na otwarciu publiczność zobaczyła „reality warping” Jasmine Ellis Projects z Niemiec. Organizatorzy o spektaklu: „W świecie, w którym nasze zdolności adaptacyjne muszą zmierzyć się ze sztuczną inteligencją i cyfrowym wizerunkiem nas samych – tańczymy, śpiewamy, wchodzimy w interakcję z rozszerzoną rzeczywistością. Dysonans pomiędzy realnością, percepcją i konstruktem społecznym zostaje zakwestionowany przez dziecięce zdziwienie

Spektakl zespołu cie. toula limnaios.

i figlarność. Praca Jasmine Ellis – mocno oddziałująca sensorycznie, immersyjna i wciągająca – wzywa publiczność do przyjrzenia się naszej relacji z cyfrowym światem i ze sobą nawzajem”.

Drugim niemieckim akcentem Międzynarodowych Spotkań Teatrów Tańca był spektakl zespołu cie. toula limnaios. Konceptyjnie wyrastał z muzyki Gustava Mahlera i był poświęcony „dzieciom kurzu”. Kim były tytułowe „dzieci kurzu”? To my sami – zagubieni w świecie absurdów i niepewności. Na MSTT cie. toula limnaios z Berlina, działający od 1996 roku, prezentował taniec współczesny świadomy, krytyczny i odważny. Koncepcja, choreografia, przestrzeń: Toula Limnaios
Taniec: Rafael Abreu, Daniel Afonso, Francesca Bedin, Felix Deepen, Karolina Kardasz, Enno Kleinehanding, Amandine Lamouroux, Alessia Vinotto.

Koordynacja ze strony FWPN:
Małgorzata Gmitter

Między nami mówiąc

Festiwal spraw polsko-niemieckich

Weekend literatury, pamięci i przyszłości
Edycja #2 21–23 listopada 2025 roku

Big Book Cafe MDM w Warszawie po raz drugi zaprosiła na trzy dni sąsiedzkich rozmów, debat i adaptacji na scenie literackiej. Program inspirowany był wybitnymi powieściami, książkami historycznymi i publicystyką. Rozmawiano o tym, w jaki sposób historia kształtuje naszą teraźniejszość, a także jaką historię piszemy dziś dla następnych pokoleń. Spoglądano w lustra pamięci, do książek działających niczym archiwum wspomnień zwykłych ludzi, grup społecznych i całych narodów. Zastanawiano się, co chcemy pamiętać, jak historia łączy się z polityką i jak wspomnienia zmieniają się z czasem. Sprawdzano, dlaczego Polacy i Niemcy nadal potrzebują konfrontować się z minionymi wydarzeniami i jak literatura pomaga budować prawdę o historii. Pytano badaczy, jakie warstwy wiedzy wyłaniają się po latach z archiwów, listów i dzienników, szczególnie gdy odwagę zaglądać do nich mają nowe pokolenia. Próbowano uchwycić przyczyny aktualnego rozchwiania demokracji liberalnej w Niemczech i Polsce, wyświetlić

okoliczności jej narodzin i zastanawiano się nad tym, czy demokratyczna opowieść ma jeszcze szansę ekscytować i pobudzać wyobraźnię ludzi w przyszłości. Gośćmi programu byli politolodzy, historycy, autorzy i badacze literatury z Polski, Niemiec oraz Wielkiej Brytanii.

Wybrane punkty programu:

Duży Teatr: „Prima sort”

Aktorskie czytanie performatywne

Adaptacja autobiograficznej powieści Waltera Kempowskiego w tłumaczeniu Małgorzaty Gralińskiej (Wydawnictwo ArtRage)

Reżyseria i adaptacja: Filip Płuciennik,
Julia Rzemek

Wystąpili: Kamila Brodacka, Karol Osentowski,
Michał Pawlik

Muzyka: Dominik Strycharski

Debata: Wspólne sprawy. Czym żyją i Polacy, i Niemcy

Gwałtowne tektoniczne przesunięcia w ładzie globalnym i długie cienie historii, która nie chce przeminąć. Na co reagujemy podobnie, a co nas różni?

Wyjaśniali i dyskutowali z publicznością: prof. Marek Cichocki z Collegium Civitas i dr Anna Kwiatkowska z Ośrodka Studiów Wschodnich, twórcy podcastu „Niemcy w ruinie?”

Prowadziła: Paulina Wilk

Od lewej: Paulina Wilk, Anna Kwiatkowska,
Marek Cichocki.

Demokracja liberalna. To koniec?

Dyskutowali: prof. Philip Manow, politolog z Uniwersytetu w Siegen, autor książki „Demokracja liberalna pod lupą” wydanej nakładem Instytutu Zachodniego, oraz prof. Barbara Brodzińska-Mirowska, politolożka i badaczka komunikacji z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu
Pytał: Michał Sutowski

Od prawej: Michał Sutowski, Barbara Brodzińska-Mirowska, Philip Manow.

Rozmowa: Archiwa wspomnień. Co pamiętają Niemcy?

Rozmowa inspirowana twórczością Waltera Kempowskiego, wielkiego pisarza, ale także kronikarza losów ludności niemieckiej w XX w. O mechanizmach pamięci zbiorowej, kolekcjonowaniu świadectw i toczących się wciąż między pokoleniami rozliczeniach i sporach wokół odpowiedzialności za faszyzm i wojnę dyskutowali: Małgorzata Gralińska, tłumaczka książek autora oraz dr Stephan Lesker, znawca jego dorobku i literaturoznawca z Uniwersytetu w Rostocku

Prowadził: Bartosz Kamiński

Od prawej: Bartosz Kamiński, Małgorzata Galińska, Stephan Lesker.

Organizator: Fundacja „Kultura nie boli”

Partner strategiczny:

Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej

Partnerzy: Miasto Stołeczne Warszawa,
Instytut Zachodni, Wydawnictwo ArtRage,
Wydawnictwo POR

Koordinacja ze strony FWPN:

Joanna Czudec

FWPN wsparła w 2025 roku
110 projektów kulturalnych
w łącznej kwocie 4 463 382 zł.

Pełna lista projektów
dofinansowanych w 2025 roku
przez FWPN jest dostępna
na naszej stronie
www.fwpn.org.pl

Spółeczeństwo, gospodarka, środowisko

56

Ogrody Polsko-Niemieckie
w Parku Skaryszewskim w Warszawie

59

Barometr
Polska–Niemcy 2025

62

Debaty w ramach cyklu
Forum Dialog+ im. A. Godlewskiego

63

XVII Europejski Kongres Gospodarczy
w Katowicach

64

„Koło Dyskusyjne Polska”

Niemieckiego Towarzystwa Polityki Zagranicznej i FWPN

66

FWPN partnerem

Warsaw Security Forum 2025

68

XXXII Kongres Niemiecko-Polskich
i Polsko-Niemieckich Towarzystw w Bremie

71

Rozmowy o Niemczech

72

Debata „Wojna na Wschodzie – 1939–2025:
Lekcje dla bezpieczeństwa Europy?”

73

Czytelnia/Leseraum

Ogrody Polsko-Niemieckie

w Parku Skaryszewskim w Warszawie

Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej, Ambasada Niemiec w Warszawie, Polsko-Niemiecka Izba Przemysłowo-Handlowa i miasto stołeczne Warszawa wspólnie z polskimi oraz niemieckimi partnerami firmowymi, instytucjonalnymi i prywatnymi zrewitalizowały obszar zieleni w parku Skaryszewskim im. Ignacego Jana Paderewskiego. Między północnym brzegiem Jeziorka Kamionkowskiego a aleją Emila Wedla na Pradze-Południe zostały założone Ogrody Polsko-Niemieckie. Dzięki przestrzennemu połączeniu kultur ogrodowych Polski i Niemiec powstał w tym miejscu symbol przyjaźni polsko-niemieckiej, który stał się trwałym elementem warszawskiego krajobrazu parkowego. Inicjatywa zrodziła się w 2016 roku, kiedy obchodzono 25. rocznicę podpisania polsko-niemieckiego Traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy. Obok Niemiecko-Francuskiego Ogrodu w Saarbrücken (1960) oraz Niemiecko-Amerykańskiego Ogrodu Przyjaźni w Waszyngtonie (1983) Ogrody Polsko-Niemieckie w Warszawie są trzecim na świecie projektem ogrodu przyjaźni łączącym narody, realizowanym z udziałem Niemiec.

W ramach wspólnej inicjatywy powstało spokojne i przyjazne miejsce wśród zieleni, które daje możliwość wyciszenia się i spędzenia wolnego czasu. W ciągu kilkuletniej aktywności w Ogrodach przybyło 39 drzew, 658 krzewów, 3100 bylin i 5300 roślin cebulowych. Zamontowano ławy i ławki, kosze na śmieci i stojaki rowerowe. Projekt stał się najlepszym przykładem dobrego sąsiedztwa obu krajów.

Od czasu zakończenia prac rewitalizacyjnych Fundacja inicjuje w Ogrodach działania zwiększające świadomość ekologiczną: wolontariaty pracownicze oraz spacerów edukacyjno-przyrodnicze. Fundacja zaprasza także partnerów i przyjaciół do udziału w aktywnościach rekreacyjno-sportowych i innych plenerowych wydarzeniach.

Wolontariat w Ogrodach Polsko-Niemieckich

Fundacja regularnie organizuje w Ogrodach wolontariaty dla firm partnerskich oraz sponsorów prywatnych. Uczestnicy – pod fachowym ogrodniczym nadzorem – wykonują wówczas niezbędne prace pielęgnacyjne i porządkowe: uzupełniają nasadzenia, przycinają i nawożą rośliny, grabią liście. W roku 2025 wolontariat odbył się dwukrotnie: wiosną, 5 kwietnia i jesienią, 18 października.

Joga

Nowością wśród oferowanych w Ogrodach letnich aktywności były plenerowe zajęcia jogi relaksacyjnej 15 czerwca prowadzone przez doświadczoną instruktorkę Justynę Nicolae.

Wolontariat w Ogrodach 5 kwietnia 2025 roku.

Wolontariat w Ogrodach 18 października 2025 roku.

Zajęcia jogi relaksacyjnej 15 czerwca 2025 roku.

Kurs nordic walking 9 marca 2025 roku.

Nordic walking

W 2025 roku w Ogrodach odbył się także cieszący się niezmiennie dużą popularnością cykl szkoleń z techniki nordic walking. Treningi prowadził Krzysztof Człapski – mistrz Europy nordic walking 2021 i wielokrotny mistrz Polski, ale przede wszystkim wielki entuzjasta i pasjonat tej dyscypliny sportowej.

Treningi odbyły się 9 marca, 13 kwietnia, 28 września, 26 października i 23 listopada.

Więcej szczegółów na: <https://ogrody-polsko-niemieckie.pl/> oraz <https://www.facebook.com/OgrodyPolskoNiemieckie/>

Koordinacja ze strony FWPN:
Aneta Jędrzejczak

Kurs nordic walking 13 kwietnia 2025 roku.

Barometr Polska–Niemcy 2025

„Barometr Polska–Niemcy” jest projektem, który cyklicznie od 2000 roku gromadzi i publikuje opinie Polaków i Niemców o stanie stosunków polsko-niemieckich i bieżących wyzwaniach. Inicjatywa jest realizowana przez Instytut Spraw Publicznych, Niemiecki Instytut Spraw Polskich w Darmstadt, Fundację Konrada Adenauera w Polsce oraz Fundację Współpracy Polsko-Niemieckiej. Wyniki Barometru Polska–Niemcy 2025 – zebrane w raporcie pt. „Wspólne wyzwania, odmienne spojrzenia” wskazały na wyraźny spadek sympatii Polaków wobec Niemców – sympatię wyrażała jedna trzecia badanych Polaków. Najwyższy od lat był odsetek Polaków deklarujących wobec Niemców niechęć (co czwarty badany). Zauważalnie niski był także poziom akceptacji Niemców w różnych rolach społecznych (m.in.: szef, zięć/synowa, sąsiad, podwładny, przyjaciel). Niemcy natomiast deklarowali historycznie najwyższy poziom akceptacji Polaków.

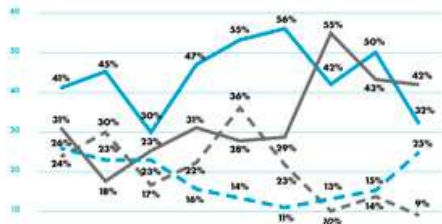
Jak pokazały wyniki raportu, historia wciąż kształtuje percepcję relacji bilateralnych. W Polsce większość opinii publicznej (58%) uważała, że Niemcy powinni zrobić więcej w sprawie zadośćuczynienia za zbrodnie II wojny światowej. W Niemczech zdanie to podzielał co czwarty badany. Wśród osób, które uważały, że

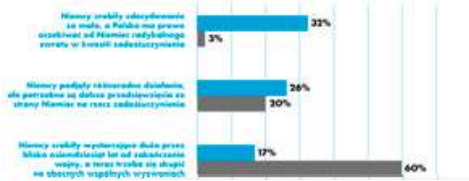
Niemcy niewystarczająco rozliczyły się z Polską w tej sprawie, najczęściej wskazywaną formą zadośćuczynienia jest wypłata reparacji. Tego oczekiwało 25% ogółu badanych Polaków i jedynie 2% Niemców.

Autorzy raportu komentującego badania dr Jacek Kucharczyk (ISP) i dr Agnieszka Łada-Konefał (DPI w Darmstadt) od lat obserwują pogarszające się oceny niemieckiej polityki europejskiej. Odsetek Polaków, którzy w 2025 roku uważali, że Niemcy przyczyniają się do lepszej współpracy w Europie (35%), był niemal

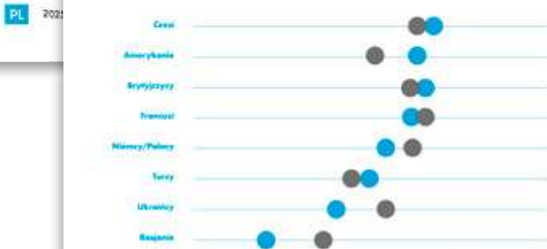
Wzajemny stosunek Polaków i Niemców (2000-2025)

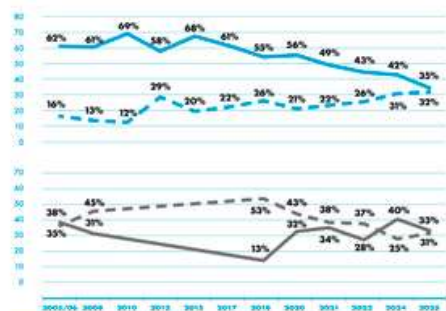
Ocena działań Niemiec na rzecz zadośćuczynienia za polskie straty podczas drugiej wojny światowej (2025)

Stosunek Polaków i Niemców do wybranych narodów w 2025 roku – średnie odpowiedzi

Wzajemna ocena niemieckiej i polskiej polityki europejskiej (2005/2006-2025)

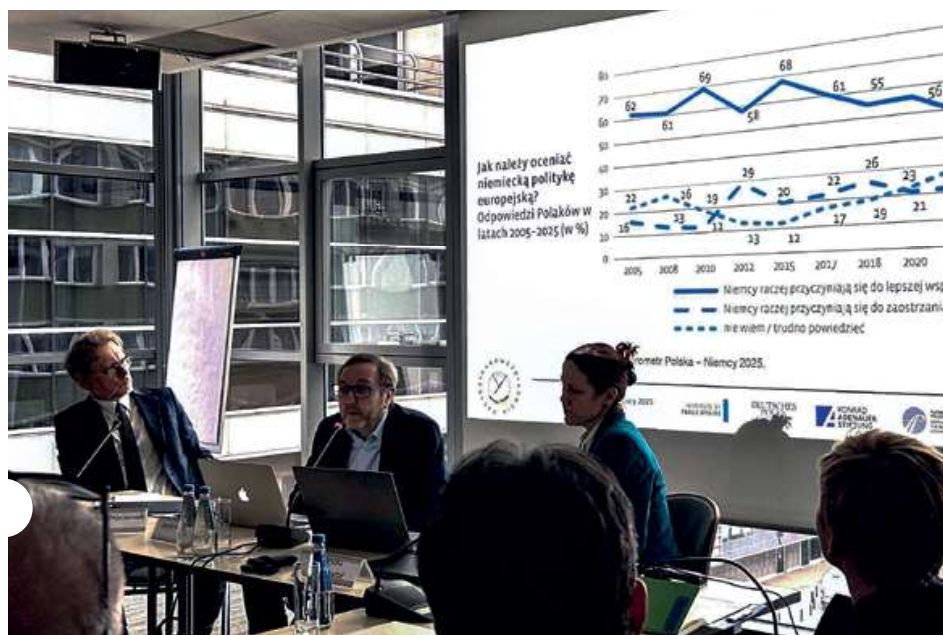
identyczny z odsetkiem badanych w Polsce, którzy uważali, że Niemcy dążą do konfliktów i sporów (32%).

„Barometr” badał także poparcie dla sankcji wobec Rosji i wsparcia dla Ukrainy w Polsce i w Niemczech. Od 2022 roku w obu krajach stopniowo spada poparcie dla działań wspierających Ukrainę i sankcji wobec Rosji, przy czym w Polsce spadek ten jest wyraźniejszy niż w Niemczech. Bardzo znacząco zmniejszyło się poparcie dla wspierania Ukrainy poprzez dostawę sprzętu wojskowego i dla przyjmowania uchodźców z Ukrainy. To drugie w roku 2025 popierała mniej niż połowa Polaków (45%). Nadal jednak większość badanych w obu krajach akceptowała sankcje gospodarcze wobec Rosji (72% Polaków oraz 62% Niemców) i rezygnację z rosyjskich surowców energetycznych (odpowiednio 66% oraz 58%).

Prezentacja wyników „Barometru” odbyła się 18 listopada 2025 roku w Warszawie w gronie ekspertów i ekspertek. Natomiast 24 listopada w Berlinie autorzy raportu i przedstawiciele instytucji zaangażowanych w badania wzięli udział w publicznej dyskusji o stanie relacji polsko-niemieckich w redakcji berlińskiego dziennika „Tagesspiegel”.

Badanie zostało przeprowadzone w ramach cyklicznego projektu badawczego Barometr Polska–Niemcy przez Instytut Spraw Publicznych, Deutsches Polen-Institut, Fundację Konrada Adenauera i Fundację Współpracy Polsko-Niemieckiej. Za realizację badania odpowiadała firma Ipsos. Zostało ono przeprowadzone metodą CAWI (za pomocą panelu internetowego) na reprezentatywnej grupie tysiąca mieszkańców Polski i tysiąca mieszkańców Niemiec w wieku od

Prezentacja Barometru Polsko-Niemieckiego w Warszawie 18 listopada 2025 roku.

Prezentacja Barometru Polsko-Niemieckiego w Berlinie 24 listopada 2025 roku.

18 do 75 lat w dniach od 21 do 28 sierpnia 2025 roku. Obie ogólnokrajowe próby respondentów są reprezentatywne ze względu na płeć, wiek, wykształcenie oraz region i miejsce zamieszkania.

Raport z badania autorstwa Jacka Kucharczyka i Agnieszki Łady-Konefał „Wspólne wyzwania, odmienne spojrzenia. Barometr Polska–Niemcy

2025” Instytut Spraw Publicznych / Deutsches Polen-Institut/Warszawa/Darmstadt 2025 jest dostępny na interaktywnej stronie projektu pod adresem:

<https://www.barometr-polska-niemcy.pl/>

Koordinacja ze strony FWPN:
Małgorzata Gmiter

Debaty w ramach cyklu Forum Dialog+ im. Andrzeja Godlewskiego

Forum Dialog+ im. Andrzeja Godlewskiego to cykl debat o najważniejszych wyzwaniach dla Polski w Europie. Patronem wydarzeń jest zmarły w 2019 roku Andrzej Godlewski, jeden z inicjatorów cyklu, dziennikarz, publicysta i wykładowca Uniwersytetu SWPS w Warszawie. W debatach FORUM Dialog+ biorą udział politycy, polityczki, eksperci i ekspertki reprezentujący różne dziedziny i środowiska oraz dziennikarze i dziennikarki. Dyskusje w ramach cyklu pogłębiają ważne debaty toczone na forum unijnym i uzupełniają spory nad kształtem wspólnoty w kolejnych latach. Rzeczowy dialog jest ukierunkowany na dochodzenie do propozycji rozwiązań i kompromisów. W roku 2025 dyskusje skupiały się wokół m.in. skutków rosyjskiej agresji na Ukrainę dla Polski, Niemiec i Unii Europejskiej, europejskiej polityki bezpieczeństwa, znaczenia wyników wyborów w Niemczech i polityki rządu Friedricha Merza wobec Polski oraz przyszłości relacji transatlantyckich.

Moderatorem debat był Marcin Piasecki, dziennikarz „Rzeczpospolitej”.

Debaty były na żywo transmitowane na kanale YouTube Forum Dialog Plus oraz na Facebooku.

Gośćmi debat w roku 2025 byli m.in.:

Roland Freudenstein, prezes Brussels Freedom Hub, dr Lidia Gibadło, analityczka w Zespole Niemiec i Europy Północnej, Ośrodek Studiów Wschodnich, Marek Krzakała, poseł na Sejm

RP, Przewodniczący Polsko-Niemieckiej Grupy Parlamentarnej, Cornelius Ochmann, dyrektor i członek Zarządu Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej, Peter Sawicki, korespondent Deutschlandfunk.

Partnerami wydarzeń w ramach FORUM Dialog+ są: Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej, Ars Republica, Fundacja Konrada Adenauera.

Koordinacja ze strony FWPN:
Małgorzata Gmter

XVII Europejski Kongres Gospodarczy w Katowicach

Europejski Kongres Gospodarczy w Katowicach od 17 lat stanowi otwarte forum debaty o przyszłości europejskiej i polskiej gospodarki. W roku 2025 mieliśmy do czynienia z niestabilnym otoczeniem gospodarki, z zaburzeniami geopolitycznymi wpływającymi na koniunkturę, klimat inwestycyjny i strategię firm. Niezwykle ważny pozostawał w tym kontekście cały segment tematów związanych z bezpieczeństwem oraz międzynarodową konkurencyjnością i niezależnością gospodarki.

FWPN wsparła stoisko German Lounge w trakcie Europejskiego Kongresu Gospodarczego w Katowicach i program tworzony pod auspicjami Polsko-Niemieckiej Izby Przemysłowo-Handlowej (AHK). Wśród kluczowych tematów German Lounge znalazły się m.in. bezpieczeństwo i odporność energetyczna, wzmacnianie konkurencyjności gospodarki, efektywne wykorzystanie narzędzi cyfrowych oraz profilaktyka i ochrona zdrowia. Sebastian Płóciennik, dyrektor – członek Zarządu FWPN, wziął udział w debacie „Niemcy–Polska: w duecie czy solo? Czy przed nami nowe rozdział polsko-niemieckiej współpracy gospodarczej?”.

Dyskusja poświęcona była kondycji obu gospodarek, wzajemnym zależnościom, kierunkom rozwoju i kluczowym potrzebom.

Na stoisku zorganizowanym przez AHK odbył się również German Evening. Wieczór zgromadził kluczowych decydentów, ekspertów i przedsiębiorców, oferując uczestnikom możliwość nawiązania wartościowych kontaktów, które mogą zaowocować realną współpracą. Szczególną

Debata „Niemcy–Polska: w duecie czy solo? Czy przed nami nowe rozdział polsko-niemieckiej współpracy gospodarczej?”, drugi od lewej Sebastian Płóciennik.

Uczestnicy debat z zespołem German Lounge.

wartość stanowiła polsko-niemiecka wymiana doświadczeń – zarówno w zakresie biznesu, jak i innowacyjnych praktyk rynkowych. German Evening stanowił wyjątkową przestrzeń do efektywnego networkingu z przedstawicielami polskiej i niemieckiej społeczności biznesowej.

Koordinacja ze strony FWPN:
Małgorzata Gmiter

„Koło Dyskusyjne Polska”

Niemieckiego Towarzystwa Polityki Zagranicznej i FWPN

„Koło Dyskusyjne Polska” jest od 2009 roku wspólnym projektem Niemieckiego Towarzystwa Polityki Zagranicznej (DGAP) oraz Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej. Inicjatywa ta nawiązuje do długiej tradycji sięgającej 1996 roku, a od 2002 roku regularnie odbywa się w Berlinie pod przewodnictwem Markusa Meckela. Format ten stanowi platformę stałej wymiany między polityką, nauką i społeczeństwem obywatelskim w kwestiach polsko-niemieckich oraz europejskich. Rok 2025 upłynął pod znakiem wyraźnej zmiennej dynamiki politycznej, głównie w związku z wynikiem wyborów prezydenckich w Polsce.

1. posiedzenie 29 stycznia 2025 roku: „Budowanie zaufania w obszarze bezpieczeństwa: spotkanie z Janem Tombińskim, chargé d'affaires a. i. Ambasady RP”

Pierwsze wydarzenie odbyło się zgodnie z dobrym zwyczajem: nowo powołani szefowie polskiej placówki dyplomatycznej w Berlinie są zapraszani do publicznej rozmowy po objęciu funkcji. Choć Jan Tombiński rozpoczął swoją misję w Berlinie już pod koniec 2024 roku i od tego czasu regularnie zaprasza na uroczystości w nowej siedzibie ambasady, było to jego pierwsze oficjalne wystąpienie w tym formacie. Wydarzenie spotkało się z dużym zainteresowaniem – uczestniczyło w nim około 100 osób.

Posiedzenie 29 stycznia 2025 roku.
Od lewej: Jan Tombiński i Markus Meckel.

Dyskusja koncentrowała się na stanie i przyszłości relacji polsko-niemieckich oraz konieczności ich dostosowania do nowych wyzwań europejskich i globalnych. Ambasador Tombiński mówił o „nowej misji” w relacjach bilateralnych, podkreślając, że obecny traktat o dobrym sąsiedztwie w coraz mniejszym stopniu odpowiada dzisiejszej rzeczywistości. W rozmowie poruszono także kwestie Ukrainy, bezpieczeństwa europejskiego oraz sytuacji międzynarodowej. Spotkanie pokazało wyraźne oczekiwanie nowej dynamiki, odbudowy zaufania oraz współpracy z nowymi grupami odbiorców.

Posiedzenie 14 lipca 2025 roku. Od lewej: Marek Krzakała, Markus Meckel i Irene Hahn-Fuhr.

Posiedzenie 4 listopada 2025 roku. Od lewej: Catalina Cullas, Markus Meckel, Wojciech Konończuk.

2. posiedzenie – 14 lipca 2025 roku: „Polska po wyborach prezydenckich: próba dla dialogu”

Zwycięstwo niewielką różnicą głosów Karola Nawrockiego w drugiej turze wyborów prezydenckich 1 czerwca 2025 roku nad Rafałem Trzaskowskim stanowiło istotny punkt zwrotny w polskiej polityce. Nawrocki reprezentuje, w przeciwieństwie do rządu Donalda Tuska, bardziej eurosceptyczne podejście, co wyraźnie zaostrzyło debatę wewnętrzną i europejską w Polsce. Marek Krzakała, poseł na Sejm RP i przewodniczący Polsko-Niemieckiej Grupy Parlamentarnej, wprowadził uczestników w dyskusję, przedstawiając ocenę nastrojów politycznych w Polsce. Rozmowa koncentrowała się na skutkach wyborów dla relacji bilateralnych, szczególnie w obszarach migracji, energii oraz polityki historycznej. Irene Hahn-Fuhr, członkini zarządu Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej, przedstawiła perspektywę niemiecką, zwracając uwagę na napięcia wynikające z polityki kontroli granic oraz rosnącą polaryzację społeczeństwa w Polsce. Podsumowując, podkreślono, że dialog polsko-niemiecki w nowych warunkach politycznych stał się bardziej złożony i wymaga jeszcze ściślejszej koordynacji.

3. posiedzenie – 4 listopada 2025 roku: „Stan relacji polsko-niemieckich w przededniu konsultacji międzyrządowych”

Trzecie posiedzenie poświęcono oczekiwanym результатам oraz kluczowym tematom konsultacji międzyrządowych, które odbyły się 1 grudnia 2025 roku w Berlinie i stanowiły polityczne zwieńczenie roku. Dyskusja koncentrowała się na pytaniu o odporność współpracy bilateralnej wobec wyzwań globalnych i wewnętrznych oraz o możliwości jej dalszego usprawnienia. Wystąpienia wprowadzające Wojciecha Konończuka, dyrektora Ośrodka Studiów Wschodnich w Warszawie oraz pani ambasador Cataliny Cullas z niemieckiego MSZ dotyczyły kwestii bezpieczeństwa w kontekście rosyjskiej agresji na Ukrainę, roli NATO oraz zagrożeń hybrydowych. Dodatkowo omówiono zagadnienia bilateralne, takie jak zmiana wzajemnego postrzegania w Polsce i Niemczech, polityka pamięci oraz proces pojednania. Debata pokazała, że relacje polsko-niemieckie znajdują się w fazie transformacji, która wymaga szczerego dialogu oraz konkretnych działań politycznych.

Koordinacja ze strony FWPN:
Karolina Fuhrmann

Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej partnerem Warsaw Security Forum 2025

W dniach 29–30 września 2025 roku odbyło się w Warszawie 12. Warsaw Security Forum pod hasłem #DividedWeFall. Debaty polityków, ekspertów i wojskowych z obszaru transatlantyckiego koncentrowały się nie tylko wokół rozpętanej przez Rosję wojny na Ukrainie, lecz także reakcji na wyzwania wynikające z rozpadu dotychczasowego systemu bezpieczeństwa światowego i ich oddziaływaniu na obronność, bezpieczeństwo energetyczne i obronę demokracji. Gościem honorowym Warsaw Security Forum 2025 była Francja. Wśród przybyłych byli m.in. z Niemiec minister spraw zagranicznych Johann Wadepuhl i minister obrony Boris Pistorius, a z Polski premier Donald Tusk oraz minister spraw zagranicznych Radosław Sikorski.

Debata z udziałem federalnego ministra obrony Borisa Pistoriusa (trzeci od lewej).

Debata z udziałem ministrów spraw zagranicznych Niemiec, Ukrainy i Polski. Od lewej: Johann Wadepuhl, Andrij Sybiha, Radosław Sikorski.

Panel FWPN. Dietmar Nietan i Markus Reichel.

Panel FWPN. Od lewej: Sebastian Płóciennik, Konrad Szymański, Władysław T. Bartoszewski, Krzysztof Bosak.

We współpracy z FWPN zorganizowano panel dyskusyjny „Strategic Partners or Strategic Drift? Poland, Germany and Europe's Global Moment”, który odbył się 30 września. W panelu udział wzięli m.in. Sebastian Płóciennik, dyrektor i członek Zarządu FWPN, wicemarszałek Sejmu RP Krzysztof Bosak, sekretarz stanu w MSZ RP Władysław Bartoszewski, podsekretarz stanu w kancelarii premiera RP Magdalena Sobkowiak-Czarnecka. Z Niemiec zaproszono m.in. posłów do Bundestagu – Antona Hofreitera i Markusa Reichela – oraz Dietmara Nietana.

W roli moderatora wystąpił Konrad Szymański, były minister spraw zagranicznych RP.

Wręczenie Nagrody Rycerza Wolności – Knight of Freedom za 2025 rok w postaci szabli. Od lewej: Lloyd Austin, sekretarz obrony USA w latach 2021–2025, Jens Stoltenberg – laureat Nagrody, sekretarz generalny NATO w latach 2014–2024, Zbigniew Pisarski, prezes Fundacji im. Kazimierza Pułaskiego, admirał Rob Bauer, przewodniczący Komitetu Wojskowego NATO w latach 2021–2025. Jens Stoltenberg został uhonorowany za wyjątkowy wkład w umacnianie wolności i demokracji w Europie.

Według organizatora, Fundacji im. Kazimierza Pułaskiego, w Warsaw Security Forum 2025 wzięli udział uczestnicy z ponad 90 państw, było ich 2606, co stanowi najwyższą liczbę w historii tego wydarzenia. Edycja WSF 2025 gościła również rekordowo wysoką liczbę decydentów, w tym 250 międzynarodowych prelegentów, jednego premiera, pięciu wicepremierów oraz 20 ministrów spraw zagranicznych i obrony oraz sekretarzy stanu, 36 parlamentarzystów z 11 państw, w tym 4 z Niemiec. Więcej informacji:

<https://warsawsecurityforum.org/wsf-2025/>

Koordinacja ze strony FWPN:
Tomasz Markiewicz

XXXII Kongres Niemiecko-Polskich i Polsko-Niemieckich Towarzystw w Bremie

„Sąsiedztwo w środku Europy – nowe horyzonty”

Uroczyste otwarcie Kongresu w Ratuszu Brey 21 listopada 2025 roku. Przemawia dr Aleksandra Burdziej, przewodnicząca Związku Towarzystw Polsko-Niemieckich.

21 listopada 2025 roku odbyła się uroczystość jubileuszowa z okazji 50-lecia Niemiecko-Polskiego Towarzystwa w Bremie, która zainaugurowała XXXII doroczne spotkanie Towarzystw Niemiecko-Polskich i Polsko-Niemieckich pod hasłem „Sąsiedztwo w środku

Europy – nowe horyzonty”. Dwudniowy cykl wydarzeń w przekonujący sposób połączył uroczysty charakter jubileuszu z merytoryczną debatą polityczną oraz intensywną wymianą społeczną, ukazując siłę i trwałość współpracy polsko-niemieckiej.

Panel dyskusyjny „Niemiecko-polskie projekty w okresie przemian – wzmacnianie zaangażowania i demokracji”, pierwszy z prawej Cornelius Ochmann, dyrektor i członek Zarządu FWPN, w roli moderatora.

W uroczystości wzięło udział kilkuset gości z Polski i Niemiec, którzy zgromadzili się w ratuszu w Bremie. Jubileusz stał się okazją do podsumowania pięciu dekad nieprzerwanego zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego na rzecz dialogu, partnerstwa i wzajemnego porozumienia. Ważnym punktem programu było wręczenie prestiżowej Nagrody DIALOGU, przyznawanej osobom szczególnie zasłużonym dla rozwoju dialogu polsko-niemieckiego. Laureatem nagrody został pisarz i publicysta dr Matthias Kneip, uhonorowany za wieloletnią i różnorodną działalność na rzecz porozumienia polsko-niemieckiego, w szczególności za popularyzację wiedzy o Polsce wśród młodego pokolenia w Niemczech. Uroczystość odzwierciedlała wieloletnie sieci współpracy oraz osobiste relacje budowane przez Niemiecko-Polskie Towarzystwa na przestrzeni dekad. Jednocześnie stała się impulsem na przyszłość – zapowiedziano obchody 50-lecia partnerstwa miast: Bremy i Gdańska, które planowane są na rok 2026.

Laureat Nagrody Dialogu za rok 2025
dr Matthias Kneip.

Drugi dzień kongresu poświęcony był aktualnym wyzwaniom oraz perspektywom relacji dwustronnych. W ramach różnych formatów dyskusyjnych debatowano nad możliwościami działań społeczeństwa obywatelskiego, odpowiedzialnością polityczną w kontekście europejskim oraz dalszym rozwojem wspólnych projektów. Przedstawiciele polityki, świata nauki i organizacji społecznych z obu krajów prowadzili intensywną wymianę poglądów, która stała się inspiracją dla pomysłów dotyczących przyszłej współpracy. Szczególny nacisk położono na aktywne włączenie młodych osób zaangażowanych

Wręczenie Nagrody Dialogu dr Matthiasowi Kneipowi. Od lewej: Antje Grotheer, prezydentka parlamentu Kraju Związkowego Brema, Cornelia Pieper, współprzewodnicząca Zarządu FWPN, Matthias Kneip, Simona Koß, przewodnicząca Federalnego Związku Towarzystw Niemiecko-Polskich.

społecznie, które w interaktywnych formatach prezentowały swoje pomysły i oczekiwania wobec współpracy polsko-niemieckiej. Program uzupełniły warsztaty tematyczne, poświęcone m.in. roli młodzieży oraz partnerstw miast jako filarów relacji dwustronnych. Wspólna wizyta w galerii sztuki stanowiła kulturalne zwieńczenie spotkania i podkreśliła ambicję łączenia dialogu politycznego z wymiarem kulturowym. Cały cykl wydarzeń spotkał się – zgodnie z oczekiwaniami – z bardzo dużym zainteresowaniem i zgromadził liczne grono uczestników ze świata polityki, społeczeństwa obywatelskiego, nauki i kultury z obu krajów. Jako ugruntowana,

coroczna inicjatywa Federalnego Związku Towarzystw Niemiecko-Polskich, regularne spotkania od ponad trzech dekad należą do stałych i znaczących punktów w polsko-niemieckim kalendarzu wydarzeń. Realizowany projekt stanowi przykład trwałego oddziaływania inicjatyw obywatelskich, które skutecznie wzmacniają długofalowe sieci współpracy i podtrzymują dialog dwustronny niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych.

Koordinacja ze strony FWPN:
Arkadiusz Szczepański ●

Rozmowy o Niemczech

Uczestnicy dyskusji. Od lewej: Aleksandra Rybińska, Monika Sus, Sławomir Dębski, Bartłomiej Nowak, Sebastian Płóciennik.

Pytania do dyskutantów ze strony publiczności.

Jesienią 2025 roku Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej zainicjowała cykl debat publicznych pod nazwą „Rozmowy o Niemczech”. Format powstał jako odpowiedź na rosnące zapotrzebowanie na pogłębioną, merytoryczną dyskusję o współczesnych Niemczech oraz ich roli w polityce, gospodarce i bezpieczeństwie Polski. Stanowi on także nawiązanie do funkcjonującego od wielu lat w Berlinie formatu „Gesprächskreis Polen”, współorganizowanego przez FWPN. Inauguracja „Rozmów” miała miejsce w siedzibie Fundacji 21 października 2025 roku. W dyskusji zatytułowanej „Czy Polska ma strategię wobec Niemiec?” wzięli udział Bartłomiej Nowak (Akademia Finansów i Biznesu Vistula), Monika Sus (Polska Akademia Nauk), Sławomir Dębski (Kolegium Europejskie Natolin), Aleksandra Rybińska (tygodnik „Sieci”) i Sebastian Płóciennik (FWPN) w roli moderatora.

Na 2026 rok zaplanowano kolejne edycje „Rozmów” – nie tylko w Warszawie. Docelowo debaty mają odbywać się także w innych miastach, zwłaszcza średniej wielkości, stanowiąc forum otwartej dyskusji ze społeczeństwem obywatelskim o relacjach z Niemcami, i mają być dostępne również za pośrednictwem platform społecznościowych. Spotkania – organizowane we współpracy z Ministerstwem Spraw Zagranicznych i Regionalnymi Ośrodkami Debaty Międzynarodowej – mają również nawiązywać do 35. rocznicy podpisania Traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy między Polską a Niemcami.

Koordinacja ze strony FWPN:
Sebastian Płóciennik ●

Debata

„Wojna na Wschodzie – 1939–2025: Lekcje dla bezpieczeństwa Europy?”

Uczestnicy dyskusji, od lewej: Piotr Buras, Claudia Weber, Markus Meckel.

Wydarzenie cieszyło się dużym zainteresowaniem publiczności.

Po przeprowadzce swojego berlińskiego biura do politycznego centrum niemieckiej stolicy Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej zorganizowała 15 września swoją pierwszą większą debatę w nowym miejscu we współpracy z Instytutem Pileckiego. Na temat „Wojna na Wschodzie – 1939–2025: Lekcje dla bezpieczeństwa Europy?”

dyskutowali historyczka prof. dr Claudia Weber (Uniwersytet Europejski Viadrina) oraz Piotr Buras (European Council on Foreign Relations), odnosząc się do historycznych i współczesnych wyzwań polityki bezpieczeństwa.

Licznie przybyłych gości ze świata nauki, polityki i społeczeństwa obywatelskiego powitali: Joanna Kiliszek, dyrektorka Instytutu Pileckiego w Berlinie, Cornelius Ochmann, członek zarządu i dyrektor FWPN oraz Markus Meckel, były minister spraw zagranicznych i współprzewodniczący Rady FWPN, który także poprowadził dyskusję. Spotkanie rozpoczęło się od wystąpienia Piotra Burasa, który nakreślił linię od niemiecko-sowieckiej napaści na Polskę w 1939 roku po rosyjską inwazję na Ukrainę w 2022 roku, podkreślając pilną potrzebę solidarnej i pewnej siebie europejskiej polityki bezpieczeństwa. Prof. Claudia Weber pogłębiła debatę analizą paktu Hitler–Stalin i jego wpływu na pamięć zbiorową w Polsce. Dyskusja żywo toczyła się między przeszłością a teraźniejszością. Szczególnym celem spotkania było uwidocznienie polskiej perspektywy wobec obecnych zagrożeń i w ten sposób wzmocnienie wzajemnego zrozumienia w stosunkach polsko-niemieckich.

Koordinacja ze strony FWPN:
Arkadiusz Szczepański ●

Czytelnia/Leseraum

Literatura to lustro, w którym odbijają się także relacje polsko-niemieckie. Otwartość wydawców na publikowanie przekładów literackich – lub jej brak – pozostaje ważnym miernikiem wiedzy Polaków o Niemczech i Niemców o Polsce, a także poziomu wzajemnego zainteresowania.

Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej od lat konsekwentnie wspiera polsko-niemiecką wymianę literacką. Udziela dotacji na publikację przekładów, przyznaje stypendia umożliwiające pogłębioną pracę nad tematami budzącymi ciekawość czytelników i czytelniczek w obu krajach.

Książki są bohaterkami spotkań organizowanych w siedzibie FWPN na Zielnej – otwartych dla publiczności. Od jesieni 2025 roku odbywają się one pod wspólnym szyldem Czytelnia/Leseraum.

Zapraszamy do rozmów o niemieckich nowościach na polskim rynku wydawniczym, do debat towarzyszących publikacjom niemcoznawczym, do dyskusji o książkach głośnych i tych, które przeszły niezauważone, a mimo to warto do nich wrócić. Prezentujemy reportaże naszych stypendystów – dziennikarzy i dziennikarek z Polski i Niemiec.

W 2025 roku odbyły się następujące spotkania wokół książek:

21 stycznia 2025 roku
Dyskusja o książce Angeli Merkel „Wolność. Wspomnienia 1954–2021”

We współpracy z Instytutem Studiów Politycznych PAN

W debacie wzięli udział: prof. Arkadiusz Stempin, dr Anna Kwiatkowska, dr Magdalena Lemańczyk, Bartosz Wieliński

Relacja „Młodej Redaktorki” Mai Owczarek (w języku polskim):

<https://fwpn.org.pl/autobiografia-angeli-merkel-historia-wolnosci-czy-retusz-przeszlosci/>

Spotkanie wokół książki Roberta Traby „Historia (nie) na sprzedaż”. Od lewej: Bartłomiej Krzysztan, Robert Traba, Ludwika Włodek, Basil Kerski.

2 kwietnia 2025 roku
Spotkanie wokół książki Roberta Traby „Historia (nie) na sprzedaż”

We współpracy z Instytutem Studiów Politycznych PAN

W debacie wzięli udział: prof. Robert Traba, Basil Kerski, dr Ludwika Włodek, moderacja: dr Bartłomiej Krzysztan

Relacja „Młodej Redaktorki” Aleksandry Bajno (w języku polskim):

<https://fwpn.org.pl/historia-ktorej-nie-da-sie-sprzedac-spotkanie-z-robertem-traba/>

3 grudnia 2025 roku
Spotkanie poświęcone książce Ewy Winnickiej „Miasteczko Panna Maria. Ślzący na Dzikim Zachodzie”

We współpracy z Wydawnictwem Czarne
Z autorką rozmawiała Katarzyna Kasia

Koordinacja ze strony FWPN:
Joanna Czudec

Sebastian Płóciennik, dyrektor i członek Zarządu FWPN rozpoczyna spotkanie z Ewą Winnicką.

Od lewej: Katarzyna Kasia i Ewa Winnicka.

FWPN wsparła w 2025 roku
54 projekty w dziedzinie
Społeczeństwo, gospodarka,
środowisko w łącznej kwocie
1 990 571 zł.

Pełna lista projektów
dofinansowanych w 2025 roku
przez FWPN jest dostępna
na naszej stronie
www.fwpn.org.pl

Sprawozdanie finansowe z działalności FWPN za 2025 rok

Sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta z badania rocznego sprawozdania finansowego

Dla Rady Fundacji
Współpracy Polsko-Niemieckiej

Opinia

Przeprowadziliśmy badanie rocznego sprawozdania finansowego Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej (Fundacja) z siedzibą w Warszawie (kod pocztowy: 00-108) przy ulicy Zielnej 37, na które składa się wprowadzenie do rocznego sprawozdania finansowego, bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2025 roku, rachunek zysków i strat, zestawienie zmian w kapitale (funduszu) własnym, rachunek przepływów pieniężnych za rok obrotowy zakończony w tym dniu oraz dodatkowe informacje i objaśnienia. Naszym zdaniem załączone roczne sprawozdanie finansowe:

- przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej Fundacji na dzień 31 grudnia 2025 roku oraz jej wyniku finansowego i przepływów pieniężnych za rok obrotowy zakończony w tym dniu zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Ustawa o rachunkowości) i przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości,
- zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych,
- jest zgodne co do formy i treści z obowiązującymi Fundację przepisami prawa i postanowieniami statutu Fundacji.

Podstawa opinii

Nasze badanie przeprowadziliśmy zgodnie z

- ustawą z dnia 11 maja 2017 roku o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Ustawa o biegłych rewidentach) i

- Krajowymi Standardami Badania w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania przyjętymi uchwałami Krajowej Rady Biegłych Rewidentów oraz Rady Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego (KSB).

Nasza odpowiedzialność zgodnie z tymi standardami została dalej opisana w sekcji naszego sprawozdania *Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie rocznego sprawozdania finansowego*.

Jesteśmy niezależni od Fundacji zgodnie z *Podręcznikiem Międzynarodowego kodeksu etyki zawodowych księgowych* (w tym *Międzynarodowymi standardami niezależności*) Rady Międzynarodowych Standardów Etycznych dla Księgowych (Kodeks IESBA) przyjętym uchwałą Krajowej Rady Biegłych Rewidentów jako zasady etyki zawodowej biegłych rewidentów oraz z innymi wymogami etycznymi, które mają zastosowanie do badania sprawozdań finansowych w Polsce. Wypełniliśmy nasze inne obowiązki etyczne zgodnie z tymi wymogami i Kodeksem IESBA. Uważamy, że dowody badania, które uzyskaliśmy są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii.

Odpowiedzialność Zarządu i Rady Fundacji za roczne sprawozdanie finansowe

Zarząd Fundacji jest odpowiedzialny za sporządzenie, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, rocznego sprawozdania finansowego, które przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego i przepływów

pieniężnych Fundacji zgodnie z przepisami Ustawy o rachunkowości, wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi, przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości oraz innymi obowiązującymi przepisami prawa a także statutem Fundacji. Zarząd Fundacji jest również odpowiedzialny za kontrolę wewnętrzną, którą uznaje za niezbędną dla sporządzenia rocznego sprawozdania finansowego niezawierającego istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem.

Sporządzając roczne sprawozdanie finansowe Zarząd Fundacji jest odpowiedzialny za ocenę zdolności Fundacji do kontynuowania działalności, ujawnienie, jeżeli ma to zastosowanie, spraw związanych z kontynuacją działalności oraz za przyjęcie założenia kontynuowania działalności, z wyjątkiem sytuacji kiedy Zarząd albo zamierza dokonać likwidacji Fundacji, albo zaniechać prowadzenia działalności albo nie ma żadnej realnej alternatywy dla likwidacji lub zaniechania działalności.

Zgodnie z Ustawą o rachunkowości Zarząd oraz Członkowie Rady Fundacji są zobowiązani do zapewnienia, aby roczne sprawozdanie finansowe spełniało wymagania przewidziane w Ustawie o rachunkowości. Członkowie Rady Fundacji są odpowiedzialni za nadzorowanie procesu sprawozdawczości finansowej Fundacji.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie rocznego sprawozdania finansowego

Naszym celem jest uzyskanie racjonalnej pewności, czy roczne sprawozdanie finansowe jako całość nie zawiera istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem oraz wydanie sprawozdania z badania zawierającego naszą opinię. Racjonalna pewność jest wysokim poziomem pewności ale nie gwarantuje, że badanie przeprowadzone zgodnie z KSB zawsze wykryje istniejące istotne zniekształcenie. Zniekształcenia mogą powstawać na skutek oszustwa lub błędu i są uważane za istotne, jeżeli można racjonalnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie mogłyby wpłynąć na decyzje gospodarcze użytkowników podjęte na podstawie tego rocznego sprawozdania finansowego. Zakres badania nie obejmuje zapewnienia co do przyszłej rentowności Fundacji ani efektywności lub skuteczności prowadzenia jej spraw przez Zarząd Fundacji obecnie lub w przyszłości.

Podczas badania zgodnego z KSB stosujemy zawodowy osąd i zachowujemy zawodowy sceptycyzm, a także:

- identyfikujemy i oceniamy ryzyka istotnego zniekształcenia rocznego sprawozdania finansowego spowodowanego oszustwem lub błędem, projektujemy i przeprowadzamy procedury badania odpowiadające na te ryzyka

i uzyskujemy dowody badania, które są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę naszej opinii.

Ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia wynikającego z oszustwa jest większe niż tego wynikającego z błędu, ponieważ oszustwo może być związane ze znową, fałszerstwem, celowymi pominięciami, wprowadzeniem w błąd lub obejściem kontroli wewnętrznej;

- uzyskujemy zrozumienie kontroli wewnętrznej stosownej dla badania w celu zaprojektowania procedur badania, które są odpowiednie w danych okolicznościach, ale nie w celu wyrażenia opinii na temat skuteczności kontroli wewnętrznej Fundacji;
- oceniamy odpowiedniość zastosowanych zasad (polityki) rachunkowości oraz racjonalność szacunków księgowych oraz powiązanych ujawnień dokonanych przez Zarząd Fundacji;
- oceniamy odpowiedniość przyjęcia przez Zarząd Fundacji założenia kontynuacji działalności oraz, na podstawie uzyskanych dowodów badania, czy istnieje istotna niepewność związana ze zdarzeniami lub warunkami, które mogą podawać w znaczącą wątpliwość zdolność Fundacji do kontynuacji działalności. Jeżeli dochodzimy do wniosku, że istnieje istotna niepewność, wymagane jest od nas zwrócenie uwagi w naszym sprawozdaniu biegłego rewidenta na związane z tym ujawnienia w rocznym sprawozdaniu finansowym lub, jeżeli takie ujawnienia są nieadekwatne, zmodyfikowanie naszej opinii. Nasze wnioski są oparte na dowodach badania uzyskanych do dnia sporządzenia naszego sprawozdania biegłego rewidenta, jednakże przyszłe zdarzenia lub warunki mogą spowodować, że Fundacja nie będzie kontynuować działalności;
- oceniamy ogólną prezentację, strukturę i zawartość rocznego sprawozdania finansowego, w tym ujawnienia, oraz czy roczne sprawozdanie finansowe przedstawia będące jego podstawą transakcje i zdarzenia w sposób zapewniający rzetelną prezentację.

Przekazujemy Radzie Fundacji informacje o, między innymi, planowanym zakresie i czasie przeprowadzenia badania oraz znaczących ustaleniach badania, w tym wszelkich znaczących słabościach kontroli wewnętrznej, które zidentyfikujemy podczas badania.

Marcin Diakonowicz
Biegły Rewident nr 10524
Kluczowy biegły rewident
przeprowadzający badanie w imieniu
Grant Thornton Polska Prosta Spółka akcyjna,
Poznań, ul. Abpa Antoniego Baraniaka 88 E,
firma audytorska nr 4055

Bilans

Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej w Warszawie
według stanu na 31.12.2025 roku

Suma w zł na:

Aktywa		31.12.2025	31.12.2024
A.	Aktywa trwałe	222 270 213,65	215 743 835,41
I	Wartości niematerialne i prawne		
	1. Koszty zakończonych prac rozwojowych		
	2. Wartość firmy		
	3. Inne wartości niematerialne i prawne		
	4. Zaliczki na wartości niematerialne i prawne		
II	Rzeczowe aktywa trwałe	3 161 745,07	3 375 406,55
	1. Środki trwałe	3 161 745,07	3 375 406,55
	a) grunty, w tym prawo wieczystego użytkowania	90 470,34	94 544,18
	b) budynki, lokale, obiekty inżynierii	2 963 523,56	3 119 736,37
	c) urządzenia techniczne i maszyny	24 685,70	42 512,45
	d) środki transportu	79 781,48	109 699,52
	e) inne środki trwałe	3 283,99	8 914,03
	2. Środki trwałe w budowie		
	3. Zaliczki na środki trwałe w budowie		
III	Należności długoterminowe		
IV	Inwestycje długoterminowe	218 410 193,09	211 592 567,16
	1. Nieruchomości	37 939 213,09	39 930 424,79
	2. Wartości niematerialne i prawne		
	3. Długoterminowe aktywa finansowe	180 470 980,00	171 662 142,37
	– udziały lub akcje		
	– inne papiery wartościowe	180 470 980,00	171 662 142,37
	– udzielone pożyczki		
	– inne długoterminowe aktywa finansowe		
	4. Inne inwestycje długoterminowe		

Suma w zł na:

Aktywa		31.12.2025	31.12.2024
V	Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	698 275,49	775 861,71
	1. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		
	2. Inne rozliczenia międzyokresowe	698 275,49	775 861,71
B.	Aktywa obrotowe	232 390 795,93	231 722 141,17
I	Zapasy	0,00	0,00
	1. Materiały		
	2. Półprodukty i produkty w toku		
	3. Produkty gotowe		
	4. Towary		
	5. Zaliczki na dostawy		
II	Należności krótkoterminowe	704 427,14	300 148,64
	1. Należności od jednostek powiązanych		
	a) z tytułu dostaw i usług o okresie spłaty:		
	– do 12 miesięcy		
	– powyżej 12 miesięcy		
	b) inne		
	2. Należności od pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale		
	a) z tytułu dostaw i usług o okresie spłaty:		
	– do 12 miesięcy		
	– powyżej 12 miesięcy		
	b) inne		
	3. Należności od pozostałych jednostek	704 427,14	300 148,64
	a) z tytułu dostaw i usług o okresie spłaty:	573 003,63	259 867,60
	– do 12 miesięcy	573 003,63	259 867,60
	– powyżej 12 miesięcy		
	b) z tytułu podatków, dotacji, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych tytułów publicznoprawnych	54 175,66	31 735,04
	c) inne	77 247,85	8 546,00
	d) dochodzone w drodze sądowej		

Suma w zł na:

Aktywa		31.12.2025	31.12.2024
III	Inwestycje krótkoterminowe	231 563 861,95	231 304 224,74
	1. Krótkoterminowe aktywa finansowe	231 563 861,95	231 304 224,74
	a) w jednostkach powiązanych		
	– udziały lub akcje		
	– inne papiery wartościowe		
	– udzielone pożyczki		
	– inne krótkoterminowe aktywa finansowe		
	b) w pozostałych jednostkach	228 796 770,19	143 675 912,65
	– udziały lub akcje		
	– inne papiery wartościowe		
	– udzielone pożyczki		
	– inne krótkoterminowe aktywa finansowe	228 796 770,19	143 675 912,65
	c) środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	2 767 091,76	87 628 312,09
	– środki pieniężne w kasie i na rachunkach	163 091,37	6 185 960,87
	– inne środki pieniężne	2 604 000,39	81 442 351,22
	– inne aktywa pieniężne		
	2. Inne inwestycje krótkoterminowe		
IV	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	122 506,84	117 767,79
C.	Należne wpłaty na kapitał (fundusz) podstawowy		
D.	Udziały (akcje) własne		
	AKTYWA RAZEM	454 661 009,58	447 465 976,58

Suma w zł na:

Pasywa		31.12.2025	31.12.2024
A.	Fundusz własny	453 324 244,22	446 165 926,05
I	Fundusz podstawowy	446 165 508,25	433 484 957,07
II	Fundusz z aktualizacji wyceny	417,80	417,80
III	Zysk (strata) netto za rok obrotowy	7 158 318,17	12 680 551,18
B.	Zobowiązania i rezerwy	1 336 765,36	1 300 050,53
I	Rezerwy na zobowiązania	0,00	0,00
	1. Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego		
	2. Rezerwy na świadczenia emerytalne i podobne	0,00	0,00
	– długoterminowe		
	– krótkoterminowe	0,00	0,00
	3. Pozostałe rezerwy		
	– długoterminowe		
	– krótkoterminowe		
II	Zobowiązania długoterminowe	444 614,23	429 800,82
	1. Wobec jednostek powiązanych		
	2. Zobowiązania wobec pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale		
	3. Wobec pozostałych jednostek	444 614,23	429 800,82
	a) kredyty i pożyczki		
	b) z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych		
	c) inne zobowiązania finansowe		
	d) zobowiązania wekslowe		
	e) inne	444 614,23	429 800,82
III	Zobowiązania krótkoterminowe	892 151,13	828 114,26
	1. Zobowiązania wobec jednostek powiązanych		
	a) z tytułu dostaw i usług o okresie wymagalności:		
	– do 12 miesięcy		
	– powyżej 12 miesięcy		
	b) inne		
	2. Zobowiązania wobec pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale		
	a) z tytułu dostaw i usług o okresie wymagalności:		
	– do 12 miesięcy		
	– powyżej 12 miesięcy		
	b) inne		

Suma w zł na:

Pasywa		31.12.2025	31.12.2024
3. Wobec pozostałych jednostek		892 151,13	828 114,26
a) kredyty i pożyczki			
b) zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych			
c) inne zobowiązania finansowe			
d) z tytułu dostaw i usług o okresie wymagalności		504 857,73	344 420,16
– do 12 miesięcy		504 857,73	344 420,16
– powyżej 12 miesięcy			
e) zaliczki otrzymane na dostawy			
f) zobowiązania wekslowe			
g) zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych oraz innych tytułów publicznoprawnych		97 943,30	183 529,83
h) zobowiązania z tytułu wynagrodzeń		3 125,85	
i) inne zobowiązania		286 224,25	300 164,27
4. Fundusze specjalne			
IV	Rozliczenia międzyokresowe	0,00	42 135,45
1. Ujemna wartość firmy			
2. Inne rozliczenia międzyokresowe		0,00	42 135,45
– długoterminowe			
– krótkoterminowe		0,00	42 135,45
PASYWA RAZEM		454 661 009,58	447 465 976,58

Rachunek zysków i strat

sporządzony za okres 01.01.2024–31.12.2024 (wariant kalkulacyjny) w zł

		za rok 2025	za rok 2024
A.	Przychody działalności pożytku publicznego	462,40	214,23
I	Przychody działalności nieodpłatnej	462,40	214,23
II	Przychody działalności odpłatnej		
B.	Koszty realizacji zadań pożytku publicznego	12 018 786,32	12 016 017,04
I	Koszty działalności nieodpłatnej	12 018 786,32	12 016 017,04
II	Koszty działalności odpłatnej		
C.	Wynik finansowy działalności pożytku publicznego (A - B)	-12 018 323,92	-12 015 802,81
D.	Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	8 406 279,37	9 808 574,26
I	Przychody netto ze sprzedaży produktów	8 406 279,37	9 808 574,26
E.	Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	6 967 671,00	7 071 269,97
I	Koszt własny sprzedanych produktów	6 967 671,00	7 071 269,97
F.	Zysk (Strata) brutto ze sprzedaży (D - E)	1 438 608,37	2 737 304,29
G.	Koszty ogólnego zarządu	3 236 592,54	3 354 238,95
H.	Zysk/Strata na działalności statutowej, statutowej działalności pożytku publicznego i gospodarczej (C+F-G)	-13 816 308,09	-12 632 737,47
I.	Pozostałe przychody operacyjne	83 783,85	156 619,73
I	Zysk z tytułu rozchodu niefinansowych aktywów trwałych		
II	Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych		
III	Inne przychody operacyjne	156 619,73	62 843,90
J.	Pozostałe koszty operacyjne	7 542,84	221 876,23
I	Strata z tytułu rozchodu niefinansowych aktywów trwałych		
II	Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych		
III	Inne koszty operacyjne	276,50	7 542,84
K.	Zysk (strata) z działalności operacyjnej (H + I - J)	-13 732 800,74	-12 483 660,58
L.	Przychody finansowe	20 951 051,97	25 958 829,94
I	Dywidendy i udziały w zyskach		
a	od jednostek powiązanych, w tym:		
	- w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale		

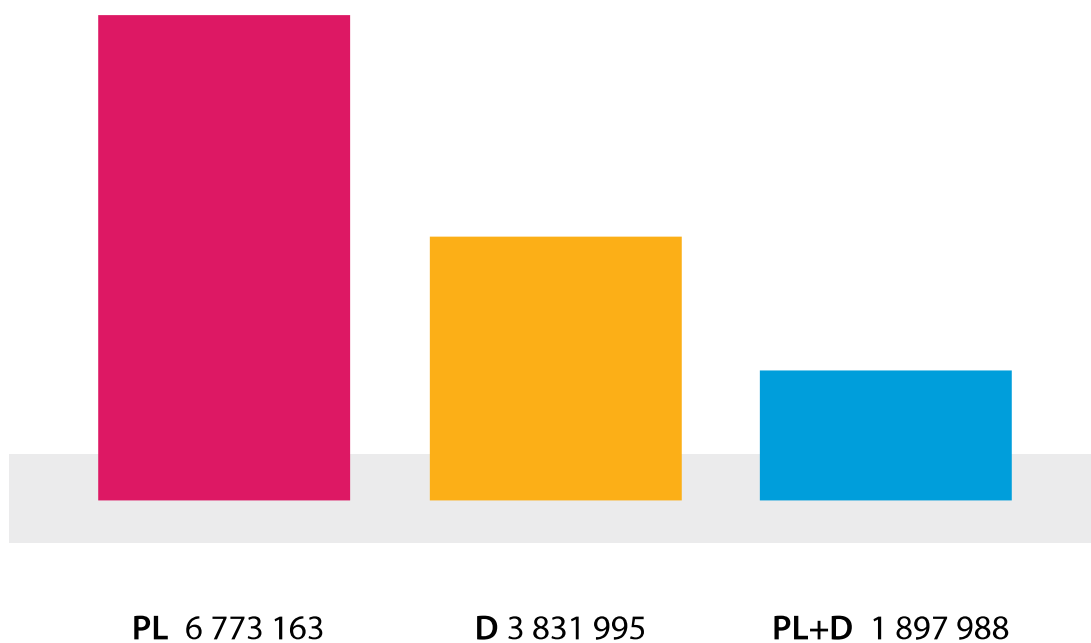
b	od jednostek pozostałych, w tym:		
	- w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale		
II	Odsetki, w tym:	20 951 051,97	25 958 829,94
	od jednostek powiązanych		
III	Zysk z tytułu rozchodu aktywów finansowych, w tym:		
	w jednostkach powiązanych		
IV	Aktualizacja wartości aktywów finansowych		
V	Inne		
M.	Koszty finansowe	59 933,06	794 618,18
I	Odsetki, w tym:	887,31	97,46
	dla jednostek powiązanych		
II	Strata z tytułu rozchodu aktywów finansowych, w tym:		
	w jednostkach powiązanych		
III	Aktualizacja wartości aktywów finansowych		
IV	Inne	59 045,75	794 520,72
N.	Zysk (Strata) brutto (K + L – M)	7 158 318,17	12 680 551,18
O.	Podatek dochodowy		
P.	Pozostałe obowiązkowe zmniejszenie zysku (zwiększenie straty)		
R.	Zysk (strata) netto (N – O – P)	7 158 318,17	12 680 551,18

Dotacje przyznane w 2025 roku

A. Dotacje w podziale na kraje realizacji

Miejsce realizacji projektu	Liczba projektów	Przyznano w zł	Udział procentowy przyznanych kwot
Polska	163	6 773 163,81	54,17%
Niemcy	93	3 831 995,16	30,65%
Polska i Niemcy	46	1 897 988,98	15,18%
Razem	302	12 503 147,95	100,00%

B. Dotacje realizowane w Polsce w podziale na województwa

Suma dotacji na projekty realizowane w Polsce – 100%

Miejsce realizacji projektu	Liczba projektów	Przyznano w zł	Udział procentowy
więcej niż jedno województwo	15	627 124,16	9,26%
dolnośląskie	26	774 111,04	11,43%
kujawsko-pomorskie	4	117 000,00	1,73%
lubelskie	4	117 900,00	1,74%
lubuskie	5	117 821,12	1,74%
łódzkie	4	217 000,00	3,20%
małopolskie	14	505 717,76	7,47%
mazowieckie	40	2 726 260,64	40,25%
opolskie	1	50 000,00	0,74%
podkarpackie	2	88 100,00	1,30%
podlaskie	0	0,00	0,00%
pomorskie	12	486 369,09	7,18%
śląskie	11	249 260,32	3,68%
świętokrzyskie	0	0,00	0,00%
warmińsko-mazurskie	6	117 470,08	1,73%
wielkopolskie	6	179 000,00	2,64%
zachodniopomorskie	13	400 029,60	5,91%
Razem Polska	163	6 773 163,81	100,00%

C. Dotacje realizowane w Niemczech w podziale na kraje związkowe

Suma dotacji na projekty realizowane w Niemczech – 100%

Region	Liczba projektów	Przyznano w zł	Udział procentowy
Badenia-Wirtembergia	5	185 191,84	4,83%
Bawaria	9	205 795,71	5,37%
Berlin	25	1 147 157,28	29,94%
Brandenburgia	14	462 266,20	12,06%
Brema	4	179 463,20	4,68%
Dolna Saksonia	3	133 509,60	3,48%
Hamburg	3	224 635,20	5,86%
Hesja	4	94 092,48	2,46%
Meklemburgia-Pomorze Przednie	2	67 814,40	1,77%
Nadrenia Północna-Westfalia	5	182 675,20	4,77%
Nadrenia-Palatynat	1	20 768,16	0,54%
Saara	0	0,00	0,00%
Saksonia	7	362 780,80	9,47%
Saksonia-Anhalt	1	24 582,72	0,64%
Szlezwik-Holsztyn	1	28 000,00	0,73%
Turyngia	2	65 695,20	1,71%
Niemcy (więcej niż jeden land)	7	447 567,17	11,68%
Razem Niemcy	93	3 831 995,16	100,00%

Rada FWPN

Zarząd FWPN

według stanu na 31 grudnia 2025 roku

Rada

Współprzewodniczący

Markus Meckel

Były minister spraw zagranicznych NRD, pastor. Pełni funkcję przewodniczącego Rady Federalnej Fundacji Badań nad Dyktaturą SED, której działalność zainicjował. Jest też członkiem kuratorium Europejskiej Sieci „Pamięć i Solidarność”. Od 12 października 2013 roku do 22 września 2016 roku pełnił funkcję prezydenta Niemieckiego Ludowego Związku Opieki nad Grobami Wojennymi. Zajmuje się europejską polityką zagraniczną i działa na rzecz wspierania demokracji. Studiował teologię w Naumburgu i Berlinie. W latach 70. i 80. XX wieku zaangażowany w byłej NRD w polityczną działalność opozycyjną. W 1989 roku zainicjował wraz z Martinem Gutzeitem założenie w NRD Socjaldemokratycznej Partii Niemiec (SDP). W 1990 roku pełnił funkcję urzędującego przewodniczącego wschodniej SPD. Po wolnych wyborach w 1990 roku był członkiem Izby Ludowej NRD i ministrem spraw zagranicznych NRD. W latach 1990–2009 poseł do Bundestagu, a od 1994 do 2009 roku przewodniczący Niemiecko-Polskiej Grupy Parlamentarnej Bundestagu. Pełnił funkcję zastępcy rzecznika ds. polityki zagranicznej frakcji SPD. W latach 1998–2006 był przewodniczącym delegacji niemieckiej w Zgromadzeniu Parlamentarnym NATO, a od 2000 do 2002 roku wiceprezydentem Zgromadzenia Parlamentarnego NATO.

prof. dr hab. Robert Traba

Profesor nauk społecznych i historyk; pracuje jako profesor w Instytucie Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk (PAN) w Warszawie; zajmuje się pamięcią społeczną, historią Polski i relacji polsko-niemieckich; inicjator i współredaktor największego polsko-niemieckiego projektu naukowo-wydawniczego: „Polsko-niemieckie miejsca pamięci”. Dyrektor założyciel Centrum Badań Historycznych PAN w Berlinie oraz wieloletni współprzewodniczący Wspólnej Polsko-Niemieckiej Komisji Podręcznikowej; w latach 2011–2016 członek Zarządu FWPN.

Członkowie

dr hab. Miłostawa Borzyszkowska-Szewczyk

Literaturoznawczyni i kulturoznawczyni, działaczka społeczna, profesor w Instytucie Filologii Germańskiej Uniwersytetu Gdańskiego (Zakład Literatury i Kultury Niemieckiej), od 2012 roku kieruje ponaduczelnianą i interdyscyplinarną Pracownią Badań nad Narracjami Pogranicza, 2018/19 visiting professor w Johannes Gutenberg Universität w Mainz/Moguncji (antropologia kulturowa). Od 2017 roku prezeska Stowarzyszenia Günтера Grassa w Gdańsku, od 2013 członkini Zarządu Instytutu Kaszubskiego, w kadencji 2019–2023 – Rady Kultury Gdańskiej. Bada literaturę, pamięć, tożsamość i krajobraz pograniczy polsko-niemieckich, zwłaszcza Gdańska, Pomorza i Kaszub. Tej problematyki dotyczą jej

projekty na styku nauki i społeczeństwa obywatelskiego oraz publikacje, w tym popularyzujące dorobek nauki przewodniki literacko-historyczne: „Wędrowki z Günterem Grassem. Kartografia literacka Miasta” (2022), „Walking with Günter Grass. A Literary Mapping of the City” (2022), „Kaszubski wanożnik po Gdańsku. Znaki i miejsca w przestrzeni kulturowej Miasta” (2018), „Śladami żydowskimi po Kaszubach / Jüdische Spuren in der Kaschubei” (2010), których jest współautorką i/bądź współredaktorką. Autorka monografii: „Jüdische ächtnis-topographien im Grenzraum. Autobiographik nach 1945 von Autoren jüdischer Herkunft aus dem Pommernland (Pommerellen und Hinterpommern)” (2019) i „Pamięć dla przyszłości: Literatura wspomnieniowa potomków szlachty pruskiej z Pomorza Zachodniego i Prus Wschodnich po 1945 roku” (2009, „Zrozumieć Niemcy”).

Piotr Buras

Dyrektor warszawskiego biura Europejskiej Rady Spraw Zagranicznych (ECFR). Ukończył studia w Instytucie Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego. Specjalizuje się w polityce zagranicznej Niemiec oraz Unii Europejskiej, a także w stosunkach Polski z Niemcami i UE. Karierę zawodową rozpoczął pod koniec lat 90. w Centrum Stosunków Międzynarodowych, z którym był związany do 2006 roku. Pracował w Centrum im. Willy’ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego. Odbił pobyty badawcze na Uniwersytecie Birmingham oraz w Stiftung Wissenschaft und Politik w Berlinie. W latach 2008–2012 był korespondentem „Gazety Wyborczej” w Berlinie.

Catalina Cullas

Dyplomatką. W latach 1995–1997 studiowała w Akademii Dyplomatycznej, gdzie następnie od 1997 do 1999 roku pełniła funkcję wychowawcy. W latach 1999–2001 referentka w Referacie Dyplomacji Publicznej i Wizerunku Niemiec za Granicą w niemieckim MSZ. Od 2001 do 2004 roku była referentką ds. polityki w Ambasadzie Niemiec w Paryżu, a od 2004 do 2007 roku pracowała w referacie personal-

nym tej Ambasady. Od 2008 do 2011 roku kierowała wydziałem gospodarczym w Ambasadzie Niemiec w Kijowie. W latach 2011–2015 była zastępcą kierownika Referatu Komunikacji i Wizerunku Niemiec za Granicą w niemieckim MSZ, a od 2015 do 2018 roku kierowała Referatem Kultury i Mediów na Amerykę Łacińską, Afrykę, Azję, Australię i Oceanie. W latach 2018–2022 kierowała wydziałem politycznym Ambasady Niemiec w Madrycie.

Od sierpnia 2022 roku jest ambasadorem, pełnomocnikiem niemieckiego MSZ ds. stosunków z krajami członkowskimi Unii Europejskiej, współpracy przygranicznej i regionalnej i ds. stosunków zagranicznych Unii Europejskiej

Sonja Eichwede

Polityczka i prawniczka. W 2005 roku uzyskała amerykański dyplom szkoły średniej w Watertown (Dakota Południowa), a w 2007 roku zdała egzamin maturalny w Bremie w Kippenberg-Gymnasium. Następnie studiowała prawo na Uniwersytecie Eberharda Karola w Tybindze. W 2010 roku przebywała na stypendium programu Erasmus na Uniwersytecie w Oslo. Po ukończeniu studiów odbyła aplikację prawniczą (2013–2015) przy Wyższym Sądzie Krajowym w Bremie. W jej trakcie odbyła m.in. praktyki w Sądzie Krajowym w Bremie, Prokuraturze w Bremie, niemieckiej ambasadzie w Nairobi (Kenia), kancelarii Raue LLP w Berlinie oraz Stałym Przedstawicielstwie Niemiec przy ONZ w Nowym Jorku. W 2016 roku odbyła staż w Radzie Europy w Strasburgu w dziale ds. prawa i polityki praw człowieka. Następnie w latach 2016–2018 była regionalną dyrektorką SPD Brandenburgia dla okręgu Brandenburg an der Havel i Havelland, odpowiedzialną za organizację kampanii wyborczych – najpierw dla Franka-Waltera Steinmeiera, a później dla prof. Erardo Rautenberga. W latach 2018–2020 pracowała jako pracowniczka naukowa w biurze poselskim Dagmar Ziegler. Równocześnie w latach 2017–2019 prowadziła zajęcia jako wykładowczyni z zakresu prawa policyjnego i urzędniczego w Wyższej Szkole Ekonomii i Prawa w Berlinie, szkoląc kandydatki i kandydatów do wyższego

stopnia służby w policji. Należy do SPD, a od 2018 roku zasiada w zarządzie partii w Brandenburg an der Havel. Od 2020 roku pracuje jako sędzia w sądownictwie powszechnym w Brandenburgii, w okręgu sądowym Neuruppin. Po wyborach do Bundestagu w 2021 roku, w których po raz pierwszy uzyskała mandat posłanki, jej urząd sędziowski został zawieszony. W przedterminowych wyborach do Bundestagu w 2025 roku z powodzeniem ubiegała się o reelekcję.

prof. dr hab. Maciej Górny

Historyk, profesor i wicedyrektor do spraw naukowych w Instytucie Historii im. T. Manteuffla PAN w Warszawie, członek korespondent Austriackiej Akademii Nauk. Interesuje się dziejami Europy Środkowo-Wschodniej w XIX i XX w. oraz historią nauki. Pisał o marksistowsko-leninowskich historiografiach regionu po 1945 roku, o zaangażowaniu ludzi nauki w politykę i polityki w naukę, a także o pamięci. W latach 2006–2010 pracował w Centrum Badań Historycznych PAN w Berlinie. Wchodzi w skład rad redakcyjnych czasopism „Střed/Centre. Journal for Interdisciplinary Studies of Central Europe in the 19th and 20th Centuries”, „Zeitschrift für Ostmitteleuropa-Forschung” oraz „Česko-Slovenská Historická Ročenka” i „Soudobé Dějiny / Czech Journal of Contemporary History”, jest także członkiem rady naukowej „Acta Poloniae Historica”. Jako popularyzator nauki występuje w programach radiowych, a także publikuje na łamach prasy społeczno-kulturalnej w takich tytułach, jak „Frankfurter Allgemeine Zeitung”, „Gazeta Wyborcza” czy „Polityka”. Popularyzacji historii poświęcił dwie książki: „Polska bez cudów. Historia dla dorosłych” (2021, nagrodzona Nagrodą Polityki w 2022 roku) oraz „Historia głupich idei. Duch narodu w świątyni nauki” (2022).

Do jego ważniejszych publikacji należy książka „Przede wszystkim ma być naród. Marksistowskie historiografie w Europie Środkowo-Wschodniej” (2007, wydanie niemieckie 2011, angielskie 2013, czeskie 2024) i „Wielka Wojna profesorów. Nauki o człowieku” (1912–1923) (2014, wydanie angielskie 2019, rosyjskie 2021). Wraz z Włodzimierzem

Borodziejem opublikował historię „długiej” I wojny w Europie Środkowo-Wschodniej („Nasza wojna”, t. I: Imperia, 1912–1916; t. II: Narody, 1917–1923, Warszawa 2014–2018 i 2021, wydanie niemieckie 2018, angielskie 2021 i 2023). Ostatnio opublikował „Drawing Fatherlands: Geographers and Borders in Inter-War Europe” (2022).

Agnieszka Kowalska

Dyplomatką i urzędniczką służby cywilnej. Absolwentka socjologii i stosunków międzynarodowych oraz Krajowej Szkoły Administracji Publicznej (2004–2006). Od 2006 roku pracuje w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, m.in. w Ambasadzie RP w Lublanie oraz Londynie. Od grudnia 2023 roku kieruje pracami Departamentu Polityki Europejskiej, gdzie odpowiada m.in. za współpracę polityczną polsko-niemiecką.

dr Markus Reichel

Posł do Bundestagu z ramienia CDU, urodzony 15 lipca 1968 roku w Monachium. Matura w liceum Benedyktynów w klasztorze Schäftlarn (Bawaria) w 1987 roku; w 1989 roku studia z japonistyki i historii w Wiedniu; po zjednoczeniu Niemiec powrót do kraju; studia z matematyki w Dreźnie i Bonn; doktorat i obrona pracy doktorskiej w lutym 1998 roku na temat wprowadzania na rynek odnawialnych źródeł energii na Wydziale Nauk Ekonomicznych Technicznego Uniwersytetu w Dreźnie (ocena: summa cum laude); wcześniej ukończenie studiów podyplomowych z zakresu matematyki ekonomicznej. Od 1999 do 2021 roku – współwłaściciel i dyrektor zarządzający średniej wielkości przedsiębiorstwa. W 2007 roku członek zarządu krajowego Mittelstandsunion Sachsen (MIT Sachsen, krajowy oddział stowarzyszenia Unii Średnich Przedsiębiorstw i Gospodarki partii CDU/CSU), w 2009 roku skarbnik, a od 2011 do 2021 roku przewodniczący. Od 2021 roku honorowy przewodniczący MIT Sachsen. W 2019 roku przewodniczący okręgu CDU w Dreźnie, a w listopadzie 2020 roku kandydat bezpośredni w okręgu wyborczym nr 159. Honorowy członek komisji ds. handlu zagranicznego w Izbie Przemysłowo-Handlowej (IHK) w Dreźnie.

Manuel Sarrazin

Polityk i historyk. Studiował historię, dzieje Europy Wschodniej oraz prawo, najpierw na Uniwersytecie w Bremie, później w Hamburgu. Od roku 1998 należy do partii Bündnis 90/Die Grünen Hamburg, a w latach 2011–2015 był zastępcą przewodniczącego landu tej partii. W latach 2008–2021 poseł do Bundestagu. W latach 2014–2018 członek zarządu w Europäische Bewegung Deutschland e.V. Od 2018 wiceprezes Europäische Bewegung Deutschland e.V., a w latach 2018–2021 przewodniczący polsko-niemieckiej grupy parlamentarnej w niemieckim Bundestagu. Od lutego 2020 roku przewodniczący Südosteuropa Gesellschaft. Od marca 2022 do maja 2025 roku specjalny pełnomocnik rządu federalnego ds. Bałkanów Zachodnich.

Zarząd

Współprzewodniczący

dr hab. Piotr Maciej Majewski

Historyk, profesor Uniwersytetu Warszawskiego i przewodniczący Rady Naukowej Dyscypliny Historia tej uczelni. Interesuje się dziejami Europy Środkowej i Wschodniej, w tym zwłaszcza stosunkami czesko-niemieckimi w XIX i XX w. oraz historią polityczną ziem czeskich w latach 1918–1948. Zajmował się również polityką zagraniczną PRL i przymusowymi migracjami ludności po II wojnie światowej. W latach 2009–2017 pełnił funkcję wicedyrektora Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku, był współautorem koncepcji programowej tej placówki i scenariusza jej wystawy stałej. Jest członkiem redakcji „Przeglądu Historycznego”, zasiada w radach naukowych czasopism „Český časopis historický”, „Slovanský přehled” i „Moderní dějiny”, a także w radzie naukowej serii wydawniczej „Polskie Dokumenty Dyplomatyczne”. Publikował m.in. w „Gazecie Wyborczej”, „Newsweeku”, „Polityce”, „Przeglądzie Politycznym” i „Tygodniku Powszechnym”. Do jego najważniejszych publikacji należą książki: „Niemcy sudeccy 1848–1948: Historia pewnego nacjonalizmu” (2007, czeskie wydanie 2014),

„Zmarnowana szansa? Możliwości obrony Czechosłowacji jesienią 1938 roku” (2016, czeskie wydanie 2018), „Kiedy wybuchnie wojna? 1938. Studium kryzysu” (2019, czeskie wydanie 2022, w przygotowaniu wydania angielskie i ukraińskie), „Niech sobie nie myślą, że jesteśmy kolaborantami. Protektorat Czech i Moraw, 1939–1945” (2021, czeskie wydanie w przygotowaniu).

Cornelia Pieper

Polityczka, dyplomatką, studiowała lingwistykę stosowaną na uniwersytetach w Lipsku i w Warszawie, dyplomowana tłumaczka języków polskiego i rosyjskiego. Od 1990 roku czynna w polityce na poziomie kraju związkowego i federacji. W latach 2001–2005 sekretarz generalna FDP. W latach 1998–2013 posłanka do Bundestagu z ramienia frakcji FDP, wiceprzewodnicząca Komisji Oświaty, Badań i Szacowania Konsekwencji Rozwoju Technologii, rzeczniczka frakcji FDP ds. polityki badań naukowych. W latach 2009–2013 sekretarz stanu w niemieckim Ministerstwie Spraw Zagranicznych i koordynatorka rządu federalnego ds. międzyspołecznych relacji polsko-niemieckich. Od sierpnia 2014 do maja 2025 roku konsul generalna Republiki Federalnej Niemiec w Gdańsku. Wyróżniona w 2010 roku tytułem doktora h.c. Uniwersytetu Dokkyo w Japonii, a w 2011 roku tytułem profesora h.c. Uniwersytetu im. Jana Kochanowskiego w Kielcach.

Członkowie

Irene Hahn-Fuhr

Członkini kierownictwa Zentrum Liberale Moderne, think tanku działającego w obszarze edukacji obywatelskiej i współpracy międzynarodowej. Pracowała m.in. jako ekspertka i kierowniczka biura rzecznika ds. polityki europejskiej frakcji Bündnis90/Die Grünen w Bundestagu, współpracowała z Niemieckim Towarzystwem Polityki Zagranicznej (DGAP) i Uniwersytetem Europejskim Viadrina, ostatnio kierowała warszawskim biurem

Fundacji im. Heinricha Bölla. Zajmuje się procesami demokratyzacji, wymianą kulturalną i społeczną, angażując się na rzecz przezwyciężania stereotypów narodowych i integracji europejskiej. Publikuje w różnych mediach. Poza działalnością w Zarządzie FWPN jest m.in. członkinią Rady Fundacji „Krzyżowa” dla Porozumienia Europejskiego i Grupy Kopernika.

dr Dominika Kozłowska

Prezesa zarządu Grupy Znak, redaktorka naczelną miesięcznika „Znak”, dr nauk humanistycznych w zakresie filozofii, redaktorka, eseistka i managerka kultury. Ze Znakiem związana od 2006 roku. Od 2017 członkini zarządu, a od 2021 roku prezesa zarządu. Grupa Znak – dziś największy i najstarszy w Polsce dom wydawniczy – obejmuje kilka wydawnictw, księgarnie internetowe, w tym sklep Woblink oferujący książki w formatach cyfrowych oraz portal społecznościowy Lubimyczytać.pl. Zasiada m.in. w radzie programowej Europejskiego Centrum Solidarności w Gdańsku, członkini Stowarzyszenia Chryścjan i Żydów „Przymierze”. W minionych latach członkini m.in. Rady ds. Równego Traktowania powołanej przez prezydenta miasta Krakowa, Kongresu Kobiet czy Instytutu Myśli Józefa Tischnera, gdzie była redaktorką naczelną anglojęzycznego pisma „Thinking in Values”.

Cornelius Ochmann

Dyrektor zarządzający, specjalista ds. polityki europejskiej, relacji UE–Rosja oraz Polski, Ukrainy, Białorusi. Studiował na uniwersytetach w Moguncji i we Wrocławiu. Przebywał na stypendiach badawczych w Moskwie i Jerozolimie (Hebrew University). W latach 1994–2013 pracował w Fundacji Bertelsmanna, gdzie był m.in. odpowiedzialny za projekt International Bertelsmann Forum (IBF). Współpracował także z Bankiem Światowym i europejskimi instytucjami w ramach relacji z krajami Europy Wschodniej. Z uwagi na raporty przygotowywane w Fundacji Bertelsmanna ma doświadczenie w polityce międzynarodowej. Publikował w Polsce w „Nowej Europie Wschodniej”, jest członkiem redakcji w „New Eastern Europe”.

dr hab. Sebastian Płóciennik

Dyrektor zarządzający, profesor ekonomii w Instytucie Ekonomii Akademii Finansów i Biznesu Vistula w Warszawie. Do lipca 2024 roku był analitykiem ds. gospodarki niemieckiej w Ośrodku Studiów Wschodnich (OSW) w Warszawie. W latach 2013–2021 pracował w Polskim Instytucie Spraw Międzynarodowych (PISM) jako koordynator programu ds. UE i Trójkąta Weimarskiego, wcześniej zaś jako adiunkt w Instytucie Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Wrocławskiego. Studiował prawo i uzyskał tytuł doktora oraz habilitację w naukach ekonomicznych na Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu. Pracę naukową rozpoczął w Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta we Wrocławiu. Był stypendystą DAAD, Fundacji Boscha, NCN oraz Polsko-Niemieckiej Fundacji na rzecz Nauki. Na Uniwersytecie Wrocławskim kierował międzynarodowym programem studiów magisterskich Global Studies – a European Perspective. Wykładał na uczelniach w RFN, Kanadzie, Korei Południowej, RPA i Indiach. Specjalizuje się w badaniu gospodarki niemieckiej, procesów integracji gospodarczej w Europie oraz ekonomii instytucjonalnej.

Zespół FWPN

według stanu
na 31 grudnia 2025 roku

Dyrektorzy – członkowie Zarządu

Cornelius Ochmann

Sebastian Płóciennik

Pracownicy

Beata Sobczak

kierowniczka organizacyjna

Maryna Cherepakha

asystentka zarządu

Projekty własne, wnioski o dotację

Ewa Baran

koordynatorka projektów,
specjalistka ds. finansów i grantów

Joanna Czudec

kierowniczka programowa

Małgorzata Gmiter

koordynatorka projektów,
specjalistka ds. projektów edukacyjnych

Aneta Jędrzejczak

koordynatorka projektów, specjalistka
ds. komunikacji wewnętrznej oraz HR

Szymon Król

specjalista ds. organizacyjno-projektowych
i mediów społecznościowych

Tomasz Markiewicz

koordynator projektów,
specjalista ds. projektów historycznych

Administracja

Tadeusz Stolarski

pracownik administracji

Biuro w Berlinie

Karolina Fuhrmann

koordynatorka projektów

Arkadiusz Szczepański

koordynator projektów

Centrum Konferencyjne Zielna

Agnieszka Czuj

specjalistka ds. organizacji konferencji

Katarzyna Przystawska

specjalistka ds. organizacji konferencji

Aktualny wykaz pracowników
Biura FWPN wraz z numerami
telefonów i adresami e-mail
jest dostępny na stronie:
www.fwpn.org.pl

Centrum Konferencyjne Zielna

Centrum Konferencyjne Zielna to pięć sal konferencyjnych o powierzchni od 45 do 250 m. kw. Każda z nich, w zależności od potrzeb, może być dowolnie zaaranżowana jako sala szkoleniowa, sala seminaryjna czy warsztatowa. Wszystkie sale konferencyjne wyposażone są w nagłośnienie, system tłumaczenia simultanicznego, system dyskusyjny, system prezentacji obrazu, dostęp do sieci internetowej dla uczestników spotkania oraz inny sprzęt

i urządzenia ułatwiające efektywne prowadzenie konferencji, szkoleń, seminariów i innych spotkań, w tym hybrydowych i online. Wszystkie sale są klimatyzowane, widne oraz wyposażone w projektor i flipchart.

Oferujemy:

najlepszą lokalizację – ścisłe centrum Warszawy – skrzyżowanie Marszałkowskiej i Świętokrzyskiej, bezpośrednio przy skrzyżowaniu I i II linii metra przy stacji Świętokrzyska, wysoki standard wykończenia (klasa a2), dostępność sal konferencyjnych dla niepełnosprawnych. Zapewniamy profesjonalną obsługę, konkurencyjną cenę, wysoki standard, catering, pomoc w organizacji Państwa wydarzeń. Właścicielem Centrum Zielna jest Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej. Więcej informacji: www.centrumzielna.pl

Kontakt:

Centrum Konferencyjne Zielna
 ul. Zielna 37, 00-108 Warszawa
 e-mail: agnieszka@centrumzielna.pl
 tel. (+48) 22 338 67 67
 e-mail: katarzyna@centrumzielna.pl
 tel. (+48) 22 338 67 83

Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej Sprawozdanie z działalności za rok 2025

Redakcja:

Tomasz Markiewicz

Opracowanie informatyczne:

Janusz Rolecki

Tłumaczenie:

Sandra Ewers

Fotografie:

Archiwum FWPN

Opracowanie graficzne i skład:

Babaloo s.c., Kinga Salwińska

Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej

ul. Zielna 37

00-108 Warszawa

fwpn@fwpn.org.pl

www.fwpn.org.pl

www.sdpz.org

www.centrumzielna.pl

© FWPN, Warszawa 2026

